

## Nichehaven met toekomst







## INHOUD

|        |   |
|--------|---|
| p. 2   | <b>1. VOORWOORD</b> door Voorzitter Charlotte Verkeyn               |
| p. 4   | <b>2. INLEIDING</b> door CEO - Gedelegeerd Bestuurder Dirk Declerck |
| p. 6   | <b>3. JAARVERSLAG aan de hand van “de 10 Werven”</b>                |
| p. 10  | Werf 1: Veiligheid, Gezondheid en Milieu zijn prioritair            |
| p. 18  | Werf 2: Nood aan structurele winstgevendheid                        |
| p. 28  | Werf 3: Verbeteren van de continuïteit                              |
| p. 36  | Werf 4: Verhoging van de tewerkstelling                             |
| p. 46  | Werf 5: Invoeren van een proactief investeringsbeleid               |
| p. 52  | Werf 6: Actief uitbouwen van diverse clusters                       |
| p. 58  | Werf 7: Steunen van onderzoek, incubatie, ontwikkeling en innovatie |
| p. 64  | Werf 8: Aandacht voor mens en maatschappij                          |
| p. 68  | Werf 9: Zorg voor erfgoed en patrimonium                            |
| p. 74  | Werf 10: Nieuwe bedrijfscultuur                                     |
| p. 79  | <b>4. Samenstelling DIRECTIECOMITE en RAAD VAN BESTUUR</b>          |
| p. 83  | <b>5. SLOTWOORD en VOORUITBLIK</b>                                  |
| p. 85  | <b>6. BALANSEN en JAARREKENINGEN</b>                                |
| p. 110 | <b>7. TREFWOORDENLIJST</b>  |





## VOORWOORD

CHARLOTTE VERKEYN, Voorzitter Haven Oostende

1

“De trendbreuk naar een Veilige, Vernieuwende en Volle Haven is een feit.”



Beste lezer,

2020 zag er veelbelovend uit. We waren helemaal klaar om de rol die we ons in 2019 toekenden verder op te nemen: Haven Oostende als Veilige, Vernieuwende en Volle haven.

Het begon goed. In de eerste twee maanden steeg de tonnage van schepen met 20% ten opzichte van dezelfde periode in 2019. Maar de komst van het COVID-19 coronavirus bracht een knik in de groeicurve teweeg. Dit resulteerde in een daling van de verhandelde scheepsvolumes van 6,1% t.o.v. 2019.

Ondanks de daling in behandeld tonnage noteerde Haven Oostende 20% meer scheepvaartbewegingen. Dit kwam vooral door de stijging van het aantal werkschepen voor de blauwe economie dat onze haven aandeed.

Ik hoor u al denken: **“Haven Oostende focust toch op tewerkstelling en toegevoegde waarde?”**

Inderdaad! Ik ben dan ook bijzonder trots dat het haventeam voor het tweede jaar op rij nieuwe bedrijven heeft kunnen aantrekken naar ons havengebied. Zeker gezien de historische hoge werkloosheidsgraad in Oostende is het uiterst belangrijk om in te zetten op bedrijven die jobs met een toekomst creëren.

Het toont aan dat de nieuwe koers haar vruchten afwerpt. Op termijn zullen de nieuwkomers meer dan vierhonderd bijkomende tewerkstellingsplaatsen aanbieden. Het gaat hier om werkgelegenheid van blijvende aard. De nieuwe bedrijven zijn op zoek naar zowel technische als academische profielen.

Een job met toekomst vlakbij huis, wie droomt daar niet van? De Vlaming en de Oostendenaar in het bijzonder zijn gebaat bij de ommezwaai naar een dynamische haven.

Om u alvast warm te maken om dit jaarverslag te lezen, vermelden we dat 2020 financieel het beste jaar was van de voorbije 15 jaar. Sterker nog, het nettoresultaat van 2020 is beter dan dat van de voorgaande 14 jaar samen.

Het bewijst dat investeringen in Veiligheid, Gezondheid en Milieu samen met het onderhouden en opwaarderen van installaties hand in hand kunnen gaan met een gezonde financiële structuur. De trendbreuk met het verleden is een feit!

Maar het werk is nog niet af.

**Stilletjesaan merken we dat de burger meer en meer vertrouwd raakt met de nieuwe activiteiten van Haven Oostende. Dit geeft ons de kracht om verder te bouwen aan onze Veilige, Vernieuwende en Volle Haven.**

Ik wens u veel leesplezier!

Charlotte Verkeyn





## INLEIDING

DIRK DECLERCK, CEO - Gedelegeerd Bestuurder

“Men moet niet bang zijn om te veranderen, men moet bang zijn om niet te veranderen.”

2



Beste lezer,

Ongetwijfeld was 2020 ook voor u een ander jaar dan alle andere. De overweldigende impact van het COVID-19 coronavirus heeft heel wat organisaties diep getroffen. Ook Haven Oostende heeft zich aangepast om de schokgolven op te vangen.

Gelukkig staan we samen sterk. Dankzij jullie: de ondernemers in Haven Oostende, de burgers die de toegevoegde waarde van Haven Oostende erkennen, het stadsbestuur, de Vlaamse en Federale overheden en de vele Vlaamse, nationale en internationale partners konden wij ook in 2020 verder bouwen aan onze missie.

**Deze missie luidt: Economische groei creëren die duurzame tewerkstelling met zich meebrengt.**

De bijhorende strategie werd reeds in 2019 bepaald en steunt op twee basisfundamenten en vijf activiteitenpijlers.

Zoals u waarschijnlijk ook al hebt ervaren, is het omzetten van een theoretisch model in de praktijk niet altijd voorspelbaar. Het is een kwestie van snel te schakelen waarbij de koers uitgestippeld wordt om het beoogde doel te bereiken.



Figuur 1: Eén visie, twee fundamenten en vijf pijlers

Hoe wij dit aangepakt hebben in het moeilijke jaar 2020 lichten we voor u toe in dit jaarverslag; 10 werven loodsen u doorheen onze activiteiten.

Samen met de medewerkers, de directieleden, de Voorzitter - Havenschepen en de leden van de Raad van Bestuur werden belangrijke stappen gezet om de vooruitgang te boeken waar Haven Oostende nood aan heeft. Opportuniteiten werden gecreëerd! Zo neemt Haven Oostende haar verdiende plaats in het Vlaamse Havenlandschap op.

**Hoe we dat concreet invullen?** Verandering is hierbij het sleutelwoord, net als het omarmen van disruptieve technologieën.

**Zitten we op de juiste koers?** De cijfers bewijzen alvast dat Haven Oostende in de regio bijdraagt aan het creëren van duurzame tewerkstelling.

Volgens het rapport van juli 2020 van de Nationale Bank van België omtrent het economisch belang van de Belgische havens bedraagt de totale tewerkstelling in het Oostendse Zeehavengebied 5046 voltijdse equivalenten. Hiervan zijn er 1835 direct toe te wijzen aan watergebonden activiteiten en dit aantal zal de komende jaren verder groeien.

**Mijn dank gaat uitdrukkelijk uit naar iedereen die meewerkt aan een toekomst met positieve impact.**

De nieuwe bedrijven die zich hier vestigen, de bestaande bedrijven die blijven innoveren om hun marktpositie te behouden en werkgelegenheid te garanderen, de collega's, het personeel bij de bedrijven in ons havengebied dat dagelijks paraat staat, de netwerkorganisaties die onze clusterwerking versterken, de leerkrachten die onze activiteiten toelichten aan jongeren, ... jullie bouwen allen mee om de rol van Haven Oostende als motor van tewerkstelling waar te maken.

Dirk Declerck



voorgesteld aan de hand  
van “de 10 Werven”



**WERF 1**

Veiligheid, Gezondheid  
en Milieu zijn prioritair

**WERF 2**

Nood aan structurele  
winstgevendheid

**WERF 3**

Verbeteren van de  
continuïteit

**WERF 4**

Verhoging van de  
tewerkstelling

**WERF 5**

Invoeren van een proactief  
investeringsbeleid

**WERF 6**

Actief uitbouwen  
van diverse clusters

**WERF 7**

Steunen van onderzoek,  
incubatie, ontwikkeling  
en innovatie

**WERF 8**

Aandacht voor mens  
en maatschappij

**WERF 9**

Zorg voor erfgoed  
en patrimonium

**WERF 10**

Nieuwe bedrijfscultuur



REBO zwaarlastterminal

sluis Demey

Visserijsluis

Visserijdok

bulk

chemische site

circulaire industrie,  
bulk & projectcargo

scheepswerf &  
maritieme bouw

Ostend  
Science  
Park

HAVENGEBIED  
OOSTENDE

circulaire  
industrie  
& kmo-zone





# WERF 1

## Veiligheid, Gezondheid en Milieu zijn prioritair

“Salus populi suprema lex esto.”  
De gezondheid en veiligheid van de mensen  
zou de belangrijkste wet moeten zijn.

*Marcus Tullius Cicero (106 BC – 43 BC),  
Romeins redenaar, advocaat, politicus en filosoof*



## COVID-19 CORONAVIRUS

Begin dit jaar werden we geconfronteerd met de impact van het COVID-19 coronavirus. Haven Oostende heeft anticiperend en in overleg met de andere Vlaamse Havens zeer snel maatregelen genomen om de operationele werking op een veilige manier mogelijk te houden. Een goede scheepvaartbegeleiding in de haven en een optimale sluisbediening zijn uiteraard van vitaal belang. Haven Oostende is tijdens het hele jaar 2020 op een veilige manier operationeel gebleven!

### Veiligheidsmaatregelen

Tegelijkertijd is gebleken dat de sanitaire en andere maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan, gewerkt hebben. Besmettingen bij het personeel die zich in privékring voorgedaan hebben, leidden nooit tot een uitbraak op de werkvloer.

In deze context werden bovenop de maatregelen die genomen werden binnen de nautische keten en conform de verschillende ministeriële besluiten diverse bewustmakingscampagnes doorgevoerd, waaronder die in verband met de mondmaskerplicht.

Figuur 2: Veiligheids mascotte Safe Henk herinnert ons eraan het mondmasker op te zetten





# COVID-19 CORONAVIRUS

## Hotelschip Kalmar

Op woensdag 8 april 2020 kwam het floatel (= drijvend hotelschip) Kalmar Haven Oostende binnen. Dit hotelschip is in opdracht van DEME vanuit Bremerhaven naar Oostende gevaren. Het schip biedt alle nodige faciliteiten om de bemanning van schepen comfortabel te laten overnachten.

Na de uitbraak van het COVID-19 coronavirus gold ook voor werknemers die op schepen werken een reisverbod.

De bedoeling van dit floatel was om de bemanning en het personeel werkzaam voor DEME op de offshore windparken voor de Belgische en Nederlandse kust, hierop te laten verblijven. Dit om de maatregelen op te vangen betreffende beperkingen van reizen. Het schip heeft 220 cabines aan boord.

Deze operatie is gebeurd in samenspraak met de immigratiediensten, Saniport en de havenkapiteinsdienst van Haven Oostende. Het floatel vertrok op 25 mei 2020 richting Rotterdam.

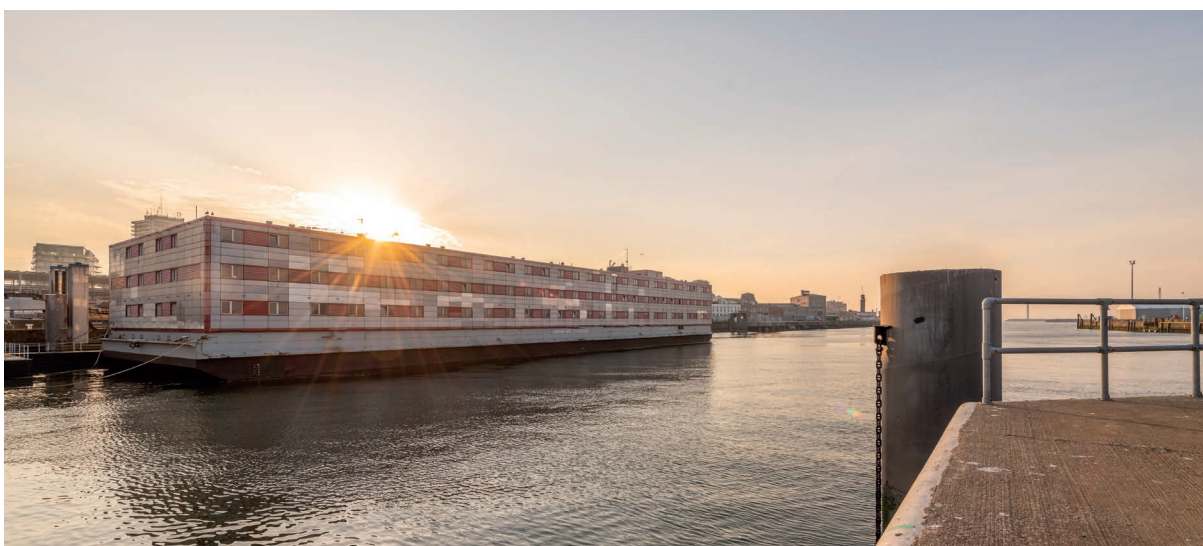


Foto 1: Hotelschip Kalmar

## AUDIT

Het Veiligheids-, Gezondheids- en Milieuplan werd opgesteld naar aanleiding van de in 2019 uitgevoerde audit door Wiels & Partners en omvat een 100-puntenlijst met vier prioriteiten.

Het vijfjarenplan omschrijft actiepunten op het vlak van werkprocessen, arbeidsmiddelen, procedures, opleiding, naleven van wet- en regelgeving en de bijhorende cultuur.

Het doel voor 2020 was minstens 75 punten af te werken. Deze target werd ruimschoots behaald. Eind 2020 zijn al 82 van de 100 punten gerealiseerd. De doelstelling voor 2021 is om minstens 92 van de 100 punten volledig te finaliseren.

Bekeken over de vijf jaar van het vijfjarenplan zitten we dus ruim voor op schema. Voor de openstaande punten nemen we in afwachting van volledige afwerking risico vermijdende maatregelen.

## PRIORITEITEN

De vier topprioriteiten die goedgekeurd werden naar aanleiding van de audit betreffen:

1. **De aanvraag van de omgevingsvergunning voor onze technische werkplaatsen**
2. **Het upgraden van het rioleringsysteem op de site van de technische werkplaatsen**
3. **Het opmaken van de asbestinventaris en het aanpakken van de asbestproblematiek**
4. **Het verbeteren van de conformiteit van de elektrische installaties.**

1. De omgevingsvergunning voor de technische werkplaatsen werd reeds bekomen in augustus 2019.
2. De werken met betrekking tot het rioleringsysteem startten op 1 oktober 2020 en worden in de loop van 2021 afgerond. De totale kost is geraamd op 673 000 €.
3. De asbestproblematiek werd in 2019 duidelijk in kaart gebracht. Het meerjarenplan om dit aan te pakken werd in 2020 gefinaliseerd. Alle 31 havengebouwen werden onder de loop genomen. In 13 ervan stelden we de aanwezigheid van gebonden asbest vast.

Dat levert actueel geen gevaar op. In het voorjaar 2020 startten de werkzaamheden om het gebonden asbest te verwijderen. Eind 2020 zijn al 4 van 13 gebouwen volledig asbestvrij.

4. We zetten in 2020 grote stappen om de elektrische installaties in de verschillende havengebouwen, op de haventerreinen en van het distributienet van de haven in orde te brengen. Ook hier zitten we voor op schema. De totale investering in 2020 bedroeg hiervoor 289 915 €. Risicoanalyses hebben er verder voor gezorgd dat tekortkomingen geen gevaar meer vormden.

## STATISTIEK

Streven naar nul ongevallen met werkverlet blijft één van onze belangrijkste doelstellingen. In 2020 vond bij dochterbedrijf MultiTech helaas één ongeval met werkverlet plaats. Het betrof een ongeval waarbij een medewerker van een

trapladder viel en een kwetsuur opliep. Het hierop volgende ongevalsonderzoek met prioritaire aandacht voor het vermijden van dit type ongevallen heeft geleid tot actiepunten die intussen in een bredere context geïmplementeerd werden.





Foto 2: Voorzitter en Havenschepen Charlotte Verkeyn bij de restanten van de mosselkooien



Foto 3: Boei van de mosselkooien die op de zeebodem lag



Foto 4: Scheepswrak uit het Visserijdok

## MILIEU - ZEEBODEM

Aquacultuur, het is een term die ons bekend in de oren klinkt. Ze omvat de teelt van aquatische organismen op kuststroken, onder andere mosselkweek. Een pilootproject met hangstructuren waarin mossels gekweekt werden, liep van 2005 tot 2010.

Hiervoor kreeg Haven Oostende van de Belgische Staat een concessiezone toegewezen op 10.4 km voor de kust van Nieuwpoort. Haven Oostende heeft zelf nooit enige activiteit inzake mosselkweek verricht. Zij had voor de kweekprocedure een overeenkomst met drie andere partijen. Daarin werd duidelijk vermeld dat na het stopzetten van de activiteiten, de zone in haar oorspronkelijke staat moest hersteld worden.

In 2010 werden de mosselkweekactiviteiten stopgezet. De methode bleek niet rendabel. De kweekpartners verrichtten bergingswerken om de mosselkooien uit de zee te halen. Na een scan van de zeebodem bleken deze inspanningen niet voldoende.

Omdat de restobstakels van de mosselkooien een bedreiging vormden voor het milieu en een gevaar waren voor vissersschepen, nam Haven Oostende in 2019 haar verantwoordelijkheid op. De schepen Provider en Multasalvor 4 zochten naar de achterblijvende stukken. De sanering van het stuk zeebodem van 6.8 ha duurde bijna twee jaar en kostte 260 256 €. Deze zone is nu vrij van brokstukken.

Het is de taak van Haven Oostende om op lange termijn te denken en milieuverstoring tegen te gaan. In dat kader heeft Haven Oostende alles in het werk gesteld om de zeebodem van de betreffende zone in haar oorspronkelijke staat te herstellen. Na de berging van ongeveer 100 ton afval onder toezicht van de nautische commissie, werd de zone terug als veilig bestempeld. Haven Oostende maakte op die manier komaf met een dreigend juridisch steekspel over de berging van restanten van mosselkooien op de bodem van de Noordzee.

## MILIEU - SCHEEPSWRAKKEN

Er werden twee scheepswrakken verwijderd uit het kanaal Oostende – Brugge. Beide jachten waren niet meer gecertificeerd en in slechte staat.

Het kanaal Oostende – Brugge ligt in het havengebied van Haven Oostende. De Vlaamse havens langs de Belgische kust zijn niet bestemd om te fungeren als een permanente ligplaats voor woonboten of pleziervaarten.

Deze actie van Haven Oostende is een toepassing van het havenreglement:

*“Wanneer het vaartuig gezonken is of dreigt te zinken, wanneer het op onvoldoende wijze gemeerd is en derwijze ligt dat het gevaar oplevert voor de kunstwerken is de havenkapitein, of zijn afgevaardigden of aangestelden, gemachtigd aan de schipper of kapitein maatregelen op te leggen die hij nodig acht, zelfs deze die niet bij deze verordening voorzien zijn. Indien de kapitein of schipper de opgelegde maatregelen niet terstond kan uitvoeren kan de havenkapitein of zijn afgevaardigden of aangestelden deze laten uitvoeren op kosten en risico van het vaartuig.”*

In het Visserijdok werd een scan van de bodem uitgevoerd. Restanten van de afbraak van de oude vismijn die op de bodem van het dok terecht gekomen waren, werden verwijderd.

Tevens werd een wrak van een vissersschip aangetroffen dat reeds lang geleden gezonken was. Het scheepswrak werd op 29 juni 2020 geborgen zodat hinder voor vissersvaartuigen vermeden wordt.



## BEWUSTMAKING EN CULTUUR

De zorg voor Veiligheid, Gezondheid en Milieu moet ingebed worden in het DNA van Haven Oostende en zich vertalen in de bedrijfscultuur. De in 2019 ingeslagen weg werd verder bewandeld door een aantal zeer concrete acties uit te werken.

De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) organiseert ieder jaar op 28 april de Werelddag voor veiligheid en gezondheid op het werk. Op deze dag promoot de IAO veilige en gezonde jobs en initiatieven om het aantal arbeidsongevallen naar beneden te halen.

28 april wordt daarom een jaarlijks momentum voor Haven Oostende waarop onze preventieve aanpak rond veiligheid in de verf gezet wordt. De kick-off in 2020 was de lancering van de Safe Henk campagne.



Figuur 3: Veiligheids mascotte Safe Henk herinnert ons eraan een onveilige situatie te melden

Deze campagne vertaalt zich concreet in maandelijkse toolbox meetings voor de medewerkers van de technische dienst. Er vindt minstens eenmaal per maand een toolbox meeting plaats. In deze meetings wordt gedetailleerd ingegaan op zeer specifieke veiligheidssituaties op de werkvloer.

Een eerste type toolbox meeting is gerelateerd aan één specifiek project of één bepaalde werf. Vóór aanvang van het werk op de werf wordt in groep besproken waar of hoe zich eventuele risicovolle situaties kunnen voordoen. Regelmatig en consequent deze oefening doen, stimuleert oplettendheid voor mogelijke risicovolle situaties.

Een tweede type toolbox meeting behandelt algemene thema's voor alle medewerkers van de

werkplaats. In 2020 werden 12 thema's bepaald. Om de campagne visueel te ondersteunen werd per thema een Safe Henk affiche gemaakt. Drie van de twaalf thema's kwamen in 2020 aan bod (*Meld Onveilige Situaties, Opruimen kost minder tijd dan zoeken en Zet je mondmasker op*).

Tijdens de eerste coronagolf zijn de toolbox meetings tijdelijk gestopt uit veiligheidsoverwegingen. Na de eerste golf werden ze hervat in open lucht en vanop afstand om de continuïteit van de trainingen te garanderen.

Om bezoekers en medewerkers op een ludieke manier te informeren over onze aanpak werd in de zomer van 2020 de 'Veiligheidsmuur' ingehuldigd. Daarop hangen de originele tekeningen van de eerste 12 Safe Henk cartoons.



Foto 5: Veiligheidsmuur in de inkomhal van het havenhuis in de Slijkensesteenweg



Foto 6: Cartoonist Herr Seele, Voorzitter en Havenscheper Charlotte Verkeyn, CEO – Gedelegeerd Bestuurder Haven Oostende Dirk Declerck



## WERF 2

### Nood aan structurele winstgevendheid

“If all you’re trying to do is essentially the same thing as your rivals, then it’s unlikely that you’ll be very successful.”

*Michael Porter (° 1947), Amerikaans professor bedrijfseconomie aan de Harvard Business School*



## RESULTATEN

2020 is financieel gezien het beste van de voorbije 15 jaar. Sterker nog, in 2020 werd meer winst geboekt dan in de voorbije 14 jaar samen. Dit is opmerkelijk gezien het wegvallen in 2013 van de ferryverbinding tussen Oostende en het Verenigd Koninkrijk een belangrijk inkomstenverlies betekende.

Dit resultaat is te danken aan een aantal factoren.

In 2019 werden een aantal nieuwe bedrijven aangetrokken. Dit heeft ervoor gezorgd dat de inkomsten uit concessiegelden van onze gronden gestegen zijn. Deze tendens zal zich in de komende jaren verderzetten. Er zullen zich namelijk nog een aantal nieuwe bedrijven in Haven Oostende vestigen. We lichten dit verder toe in Werf 4 – Verhogen van de tewerkstelling.

Daarnaast vond in 2020 op de REBO zwaarlastterminal het windturbineproject Seamade plaats. De aangevoerde onderdelen (gondels, wieken en mastdelen) zorgden voor specifieke haventrafiek.

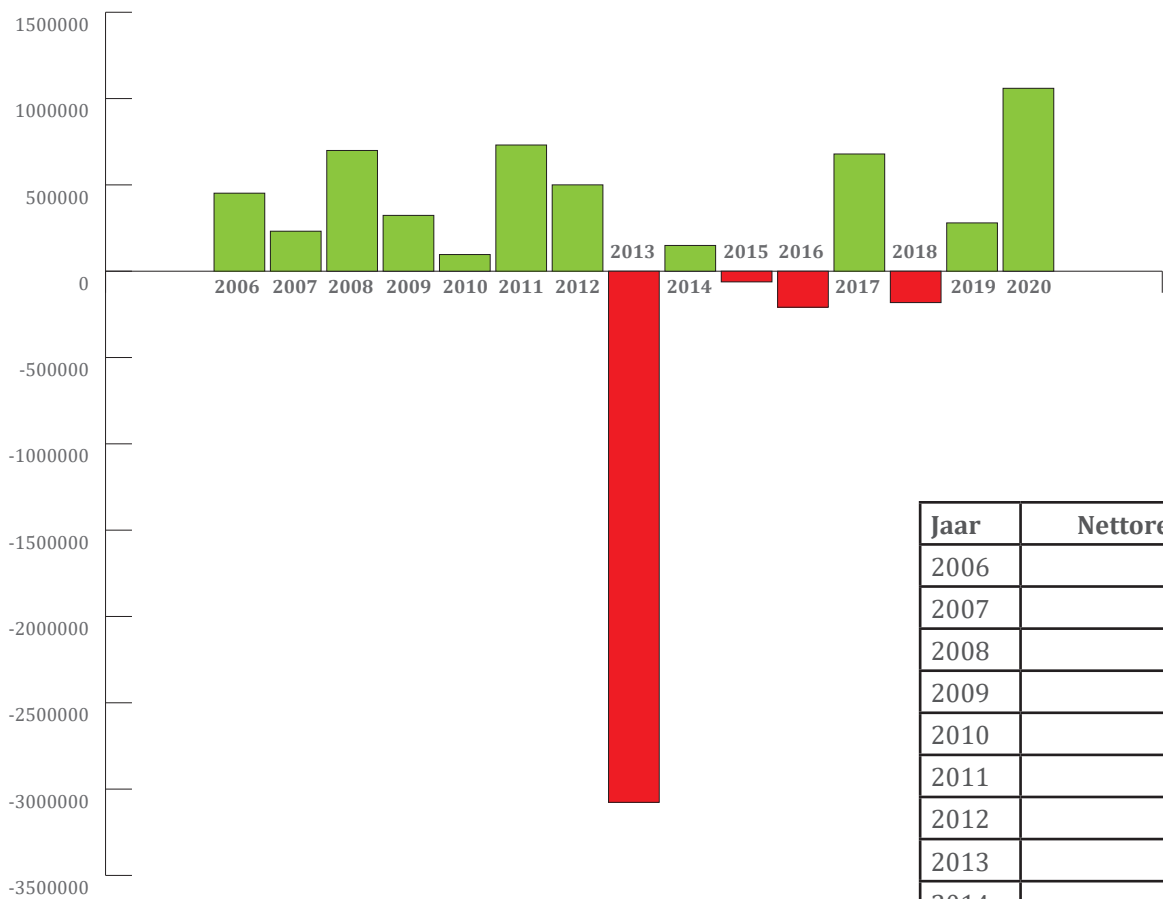
Tot 1 oktober 2019 had Haven Oostende slechts 15% van de aandelen in REBO nv. Door de acquisitie van de resterende 85% van de aandelen, is REBO nv een volle dochter van Haven Oostende. Dit betekent dat Haven Oostende ook ten volle kon genieten van de hoge bezettingsgraad van deze terminal tijdens het Seamade-project.

Tot februari 2020 was er een stijging merkbaar van de trafieken van +20% ten opzichte van dezelfde periode in 2019. De impact van het COVID-19 coronavirus heeft ertoe geleid dat deze positieve tendens omgebogen werd naar een verminderd tonnage op jaarbasis van 6%.

Zonder de reeds gerealiseerde groei in 2019 en de verhoging van de inkomsten uit concessiegelden die vooral in 2020 merkbaar was, zouden we het actueel behaalde resultaat niet gehaald hebben.

In de grafiek op de volgende pagina staan de nettoresultaten per boekjaar voor de periode 2006 – 2020.





Figuur 4: Nettoresultaat per boekjaar periode 2006 - 2020

Tabel 1: Nettoresultaat per boekjaar periode 2006 - 2020  
Het nettoresultaat voor 2020 bedraagt 1 059 489 €  
De cashflow voor 2020 bedraagt 3 298 213 €

| Jaar | Nettoresultaat (€) |
|------|--------------------|
| 2006 | 452 000            |
| 2007 | 231 705            |
| 2008 | 699 336            |
| 2009 | 323 345            |
| 2010 | 96 508             |
| 2011 | 731 010            |
| 2012 | 500 222            |
| 2013 | - 3 076 720        |
| 2014 | 149 145            |
| 2015 | - 61 863           |
| 2016 | - 208 719          |
| 2017 | 679 001            |
| 2018 | - 181 797          |
| 2019 | 279 832            |
| 2020 | 1 059 489          |

## TRENDBREUK

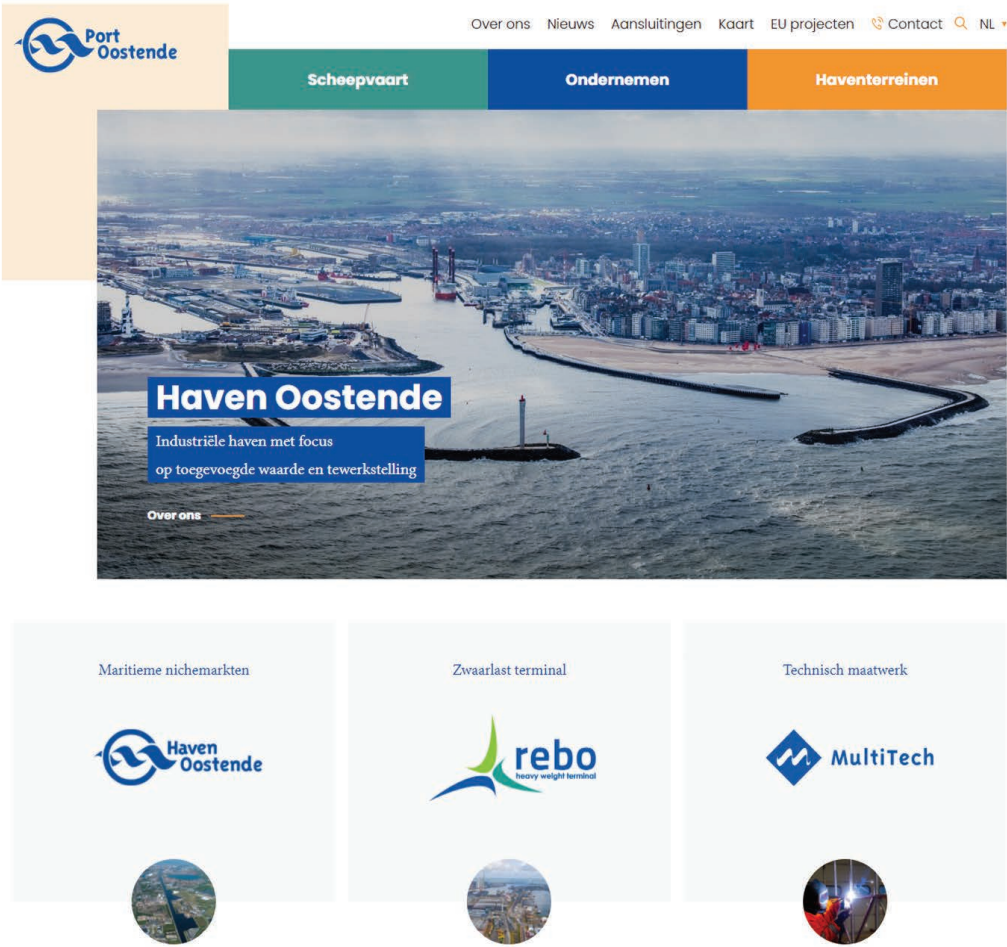
Deze trendbreuk ten opzichte van het verleden was noodzakelijk om de continuïteit, duurzaamheid en mogelijkheid tot investeringen te waarborgen. In 2020 werd er fors geïnvesteerd.

### Investeringen in veiligheid & installaties

Kosten noch moeite werden gespaard om de noodzakelijke stappen te zetten op het vlak van veiligheid en het verder in orde brengen van onze installaties. Hierbij enkele voorbeelden.

| Veiligheid en installaties                | Investering (€) |
|---|-----------------|
| Elektrische installaties                  | 289 915         |
| Aanpassen riolering technische werkplaats | 673 000         |
| Parking met elektrische laadpalen         | 675 000         |

Tabel 2: Voorbeelden van investeringen in veiligheid en installaties - 2020



Figuur 5: Nederlandstalige homepage van de website

### Investeringen in naambekendheid

De in 2019 bepaalde strategie werd in 2020 vertaald in verschillende marketingtools. De belangrijkste beslissing in dit proces is dat het merk Port Oostende centraal staat en de branding van de dochterondernemingen REBO nv en MultiTech nv onder de branding van Port Oostende valt.

Om de nodige aandacht te vestigen op Port Oostende werd beslist een nieuwe, volledig tweetalige website te ontwikkelen. Deze ging op 9 december 2020 live. Daarnaast werd met dynamische inhoud (o.a. videomateriaal) fel ingezet op verschillende socialemediakanalen: LinkedIn, Facebook, Instagram en YouTube.

In 2021 gaat de digitalisering van onze communicatie een versnelling hoger en worden heel concrete en meetbare acties uitgezet om de naambekendheid van Port Oostende nationaal en internationaal te verhogen.



## REBO nv

De REBO terminal werd in 2020 gebruikt voor de aanvoer, pré-assemblage en belading van onderdelen voor het Seamade offshore windpark. Hierbij werden in totaal 58 windturbines in de Noordzee geplaatst met een totaal geïnstalleerd vermogen van 487 MW.

REBO nv behaalde in het boekjaar 2020 een winst na belastingen van 598 940 €. De cash flow bedraagt 972 299 €.

Eerder in dit hoofdstuk werd het positieve effect van de acquisitie van REBO nv toegelicht. Een tweede reden voor de acquisitie was de noodzaak om de terminal als een polyvalente terminal met zwaarlastkade in de markt te zetten.

De volgende windparken in het Belgische deel van de Noordzee zullen gebouwd worden voor de kust van De Panne. Het bouwproces zal naar verwachting pas vanaf 2026 plaatsvinden. Dit betekent dat we in afwachting van de komst van de nieuwe parken alternatieve trafieken en projecten moeten zoeken.

**De REBO zwaarlastterminal heeft een aantal specifieke troeven:**

1. Directe toegang tot open zee + aansluiting op het kanaal Oostende – Brugge – Gent
2. Zwaarlastterminal tot 20 t/m<sup>2</sup> + 800 m aangepaste kade
3. 15 hectare verharde zone voor zware lasten
4. Verstevigde zeebodem vlak voor de kade
5. Laden en lossen van goederen via lift-on lift-off
6. Laden en lossen van goederen via een roll-on roll-off ponton met draagkracht van 650 ton

De REBO zwaarlastterminal kwam in aanmerking voor een aantal projecten die er in 2020 zaten aan te komen. Helaas werden deze projecten ten gevolge van diverse omstandigheden - waaronder de impact van het COVID-19 coronavirus - uitgesteld of afgelast.

Haven Oostende en REBO nv blijven ervan overtuigd dat de REBO zwaarlastterminal op termijn zal bijdragen tot de continuïteit van Haven Oostende. De opgebouwde activiteiten van REBO nv in het kader van de windparken op zee leveren een grote bijdrage aan de missie van Haven Oostende. Meer dan 600 voltijdse equivalenten zijn actief in het havengebied voor het onderhoud en de monitoring van de windparken.

Het creëren van duurzame werkgelegenheid, dat is de missie van Haven Oostende. De visie en de vijf pijlers om deze missie waar te maken, worden toegelicht in Werf 3.



Foto 7: REBO zwaarlastterminal volgeladen met de onderdelen van het voorlopig laatste windpark in het Belgische deel van de Noordzee (Seamade)

## MULTITECH nv

Bij dochteronderneming MultiTech werd naast de bovenvermelde aandacht voor veiligheid via toolbox meetings, ingezet op de optimalisatie van de organisatie en de dagelijkse werking.

Het nettoresultaat bedraagt 27 452 € winst en ligt in lijn met het nettoresultaat van 2019.



## OSTEND SCIENCE PARK nv

De officiële lancering van Ostend Science Park vond plaats op 27 februari 2020. Dit wetenschapspark, een initiatief van de Universiteit Gent (UGent), POM West-Vlaanderen en Haven Oostende, wil bedrijven aantrekken die actief zijn in de blauwe economie. Haven Oostende is voor 25% aandeelhouder.

Ostend Science Park slaat de brug tussen onderzoek en bedrijven en wil marien en maritiem onderzoek in Oostende verankeren. Zowel UGent als bedrijven voeren er onderzoek om de blauwe economie verder

te versterken. Op de uitgebreide site van meer dan 16 hectare kunnen bedrijven gebruikmaken van de testfaciliteiten en knowhow om nieuwe high-end producten en diensten gelinkt aan de blauwe economie te ontwikkelen.

Ostend Science Park kon een eerste succes boeken met de komst van e-BO Enterprises dat in 2020 begon met de bouw van een vestiging op de site. Deze vestiging wordt voltooid in 2021 en zal in een eerste fase werk geven aan 15 medewerkers.

## BLUEBRIDGE nv

Bluebridge, het vroegere Greenbridge, is het incubatie- en innovatiecentrum dat op de site van Ostend Science Park is gevestigd. Greenbridge werd in 2020 omgedoopt tot Bluebridge. Zo wordt de rol van Bluebridge in de blauwe economie beklemtoond.

Bluebridge doet het financieel niet goed. Ten gevolge van de daling van het eigen vermogen heeft Haven Oostende een afwaardering van haar aandelen doorgevoerd ten belope van 150 000 €. Deze afwaardering heeft het resultaat van Haven Oostende in 2020 negatief beïnvloed.

Haven Oostende, die 7,35% van de aandelen bezit in Bluebridge, heeft aangedrongen op een ruim, diepgaand en allesomvattend herstel- en businessplan dat in 2021 verder uitgewerkt en geïmplementeerd wordt. Tegelijkertijd levert UGent grote inspanningen om de activiteiten in Oostende verder uit te bouwen. Zo zijn de labo's van StressChron in Bluebridge gevestigd.

StressChron richt zich op neuro-endocrinologisch en in het bijzonder stressfysiologisch onderzoek bij gewervelde dieren, van vissen tot mensen. StressChron heeft als doel de basisprincipes van glucocorticoïde acties en de impact van chronische stress op gewervelde dieren te ontrafelen.



Foto 8: 27/02/2020 v.l.n.r. CEO Ostend Science Park Carl Devos, rector UGent Rik Van de Walle, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk en Landbouw Hilde Crevits, CEO – Gedelegeerd Bestuurder Haven Oostende Dirk Declerck, CEO Bluebridge Noémie Wouters, Voorzitter POM West-Vlaanderen Jean de Bethune, Burgemeester Stad Oostende Bart Tommelein



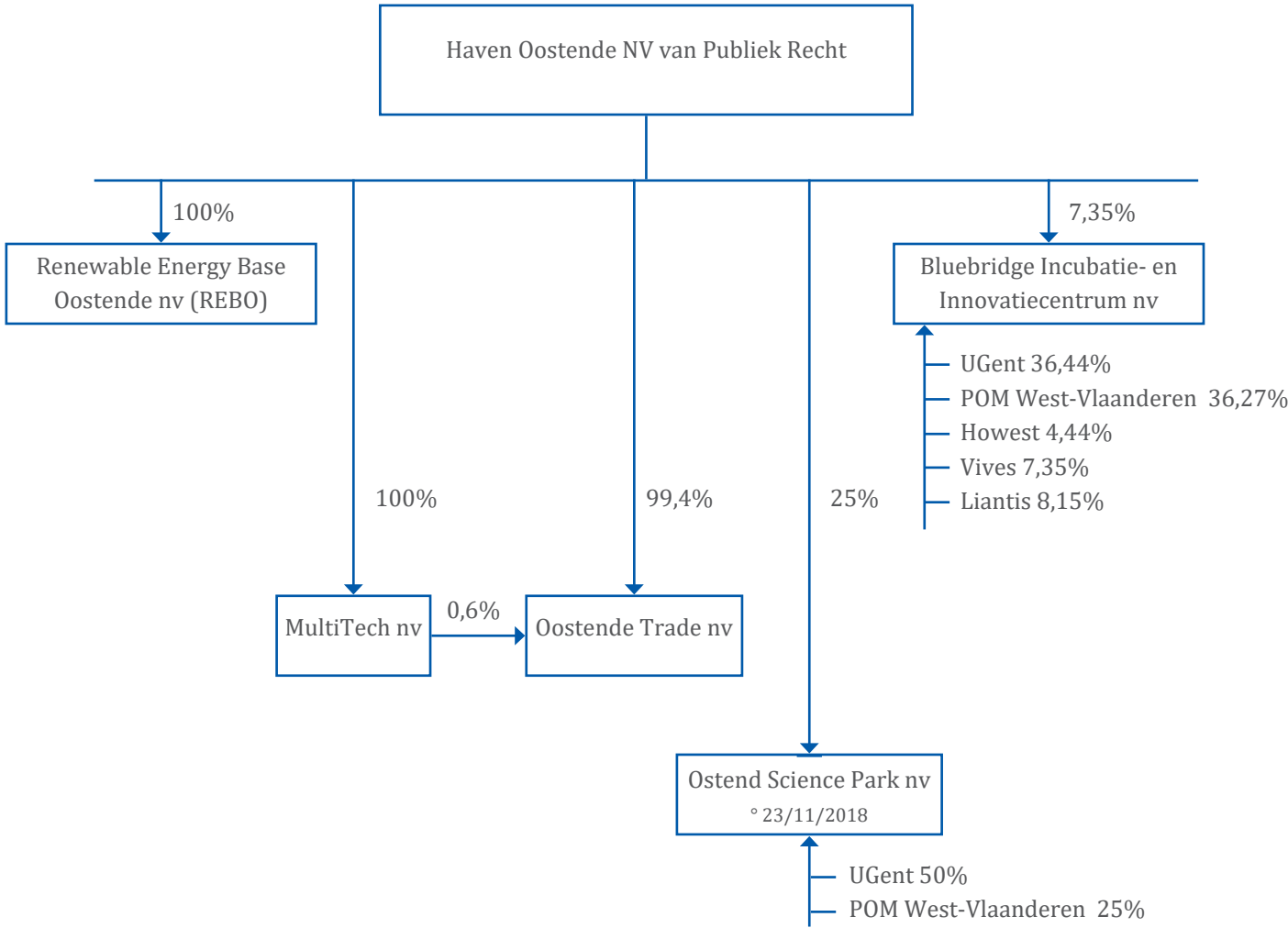
Foto 9: Ostend Science Park met Bluebridge, het Maritiem Onderzoekscentrum en het bedrijfsgebouw van e-BO Enterprises in opbouw



## STRUCTUUR EN PARTICIPATIES

## BALANSEN EN RESULTAATREKENINGEN

Vanaf pagina 85 vindt u de balansen en jaarrekeningen van Haven Oostende evenals van haar volle dochterondernemingen MultiTech nv en REBO nv.



Figuur 6: Structuur en participaties



## WERF 3

### Verbeteren van de continuïteit

“We kunnen een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt.”

*Albert Einstein (1879 - 1955), Duits-Zwitsers-Amerikaans theoretisch natuurkundige*



## DISRUPTIEVE TECHNOLOGIEËN

De voorbije decennia werden gekenmerkt door een aantal disruptieve en boeiende technologieën. Een voorbeeld waarvan elk van ons kan genieten is streaming van muziek in plaats van het verdelen van muziek via een fysieke drager zoals een compact disc.

Het is te verwachten dat deze tendens zich in de komende jaren versneld verder zal zetten. Haven Oostende heeft zich met de nieuwe strategie,

die bepaald werd in 2019, klaargemaakt voor de toekomst.

De missie van Haven Oostende bestaat erin economische maritieme groei te creëren met als doel duurzame tewerkstelling. Dit vertaalt zich in de visie om te excelleren in nichemarkten met watergebonden activiteiten, twee fundamenten en vijf pijlers.



Figuur 7: Eén visie, twee fundamenten en vijf pijlers



Diversifiëren binnen elke pijler

Elke pijler staat voor een watergebonden nichemarkt. Binnen elke pijler wordt gediversifieerd. Dit is essentieel om de continuïteit te waarborgen.

Blauwe economie staat voor het creëren van economische groei en tewerkstelling door de natuurlijke bronnen in de zee duurzaam te ontginnen. Innovatie is de stuwende kracht van deze sector.

Blauwe economie is dus veel meer dan enkel offshore windenergie. Naast deze gekende en immer belangrijke activiteit werd in 2020 gewerkt

aan het aantrekken van een waterstoffabriek naar Haven Oostende. De waterstoffabriek heeft als doel waterstof te produceren vanuit op zee gewonnen windenergie. Deze groene waterstof wordt op haar beurt gebruikt als energiedrager in mobiliteitstoepassingen, ter vervanging van fossiele brandstoffen.

Dit is een duidelijk voorbeeld van hoe een disruptieve technologie de oplossing aanreikt voor een ernstig probleem: het teveel aan CO<sub>2</sub>-uitstoot.



Foto 12: Uitstoot van uitlaatgassen



Foto 10 & 11: 1894 - Problematiek van uitwerpselen in Londen  
Bron: bytesdaily.blogspot.com

Een voorbeeld uit het verleden

We leggen de link met een analoog voorbeeld uit het verleden. Eind 19<sup>e</sup> eeuw deed zich in Londen de grote paardenmestcrisis voor. Paarden waren in die tijd het stedelijk transportmiddel bij uitstek, zowel voor mensen als voor goederen. Vandaag lijkt paardenkracht een stuk veiliger en milieuvriendelijker dan de hedendaagse autocultuur, maar niets is minder waar.

De grote aantallen paarden in de westerse steden zorgden namelijk voor enorme problemen. Er braken ziektes uit, er vielen verkeersdoden, er was geluidsoverlast en een gigantisch overschot aan mest. Er liepen dagelijks ongeveer 50 000 paarden rond in Londen. Eén paard produceert ongeveer 10 kg mest per dag, dat wil zeggen dat er circa 500 000 kg mest per dag op de Londense straten terechtkwam.

De Amerikaans industrieel Henri Ford startte in 1903 zijn autofabriek. In 1908 was de Ford-T één van de

eerste automodellen die in massaproductie werd genomen. De massaproductie in combinatie met de verregaande vereenvoudiging van het productieproces zorgde ervoor dat de Ford-T de goedkoopste auto op de markt was op dat moment en betaalbaar voor de gewone burger.

De problematiek van de mest in de grootsteden in de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw werd dus opgelost door de technologie van een op fossiele brandstoffen aangedreven wagen. In feite werden op dat ogenblik uitwerpselen vervangen door uitstoot van verbrandingsgassen.

Het is duidelijk dat de technologie van verbrandingsmotoren die gebruikmaken van fossiele brandstoffen, vele voordelen had maar ook een aantal aanzienlijke nadelen. Ondertussen is algemeen geweten dat we de uitstoot van CO<sub>2</sub>, fijn stof, NOx, SOx, ... maximaal moeten vermijden.

Groene waterstof

Bij het gebruik van waterstof in mobiliteitstoepassingen wordt enkel water uitgestoten. Indien deze waterstof geproduceerd wordt uit hernieuwbare energie, spreekt men

van groene waterstof. Het gebruik van groene waterstof kan significant bijdragen tot een vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen in het kader van mobiliteit.

Hieronder de tendens per tak of sector:

|                   | 1990   | 1995   | 2018   |
|-------------------|--------|--------|--------|
| huishoudens       | 12,841 | 14,220 | 9,502  |
| handel & diensten | 2,385  | 3,439  | 4,504  |
| landbouw          | 9,142  | 9,286  | 7,497  |
| transport         | 13,129 | 14,089 | 16,191 |
| industrie         | 25,046 | 28,740 | 22,995 |
| energie           | 23,918 | 22,643 | 17,003 |

Tabel 3: Emissies in Mton CO<sub>2</sub>-equivalenten  
Bron: MIRA op basis van VMM, VITO en Departement Omgeving (www.milieurapport.be)



## GROENEWATERSTOFFABRIEK

Haven Oostende heeft samen met DEME en PMV zware inspanningen geleverd om de komst van een waterstoffabriek naar Oostende te onderzoeken. Er werd in dit kader onder meer een ETS Innovation fund dossier ingediend om subsidies te bekomen. In de loop van 2021 zal duidelijk worden of en in welke mate het project subsidies krijgt.

Er werd een reserveringsovereenkomst afgesloten om terreinen in Haven Oostende voor te behouden voor de komst van een groenewaterstoffabriek. Haven Oostende bepleitte de komst van een industriële partner met hoge standaarden op het vlak van veiligheid en met ervaring op het vlak van productie en commercialisering van waterstof en vond gehoor bij de andere partners.

Indien deze fabriek er komt past dit perfect in:

- de verbreding van de activiteiten binnen de pijler blauwe economie
- de visie om nichemarkten aan te boren
- de fundamenteën om op een veilige manier aan innovatie te doen
- de missie van Haven Oostende om duurzame werkgelegenheid te creëren

Waterstof en haar afgeleide producten zullen onmiskenbaar een zeer belangrijke rol spelen in de energietransitie die ons wegleidt van fossiele brandstoffen.

## ONSHORE ZALMKWEKERIJ

Blauwe economie in Haven Oostende beperkt zich niet tot blauwe energie in de brede context, ook aquacultuur is een deel ervan.

Op 28 december 2020 werd de concessie-overeenkomst getekend met Columbi Salmon. Dit innovatief Noors bedrijf heeft veel ervaring op het vlak van zalmkweek. Deze ervaring zal men nu gebruiken om met de innovatieve RAS-technologie (Recirculating Aquaculture System) tot 15 000 ton Atlantische zalm per jaar te kweken in het havengebied van Oostende. Het doel is om tegen 2023 de grootste onshore Atlantische zalmkwekerij in Europa te bouwen.

Tegelijkertijd zal Columbi Salmon via aquaponie 4 000 ton bladgroenten kweken. Aquaponie is een kweekstelsel waarbij hydrocultuur en aquacultuur in een ecologisch evenwicht worden gecombineerd. De aanwezige nutriënten die bij het kweken van de zalm vrijkomen, worden gebruikt als voedingsstof voor de bladgroenten.

Belangrijk is dat er gedurende het hele proces maximale aandacht gaat naar het ecologisch gebruik en hergebruik van grondstoffen én het welzijn van de vis. Tevens is voorzien om een biogascentrale te

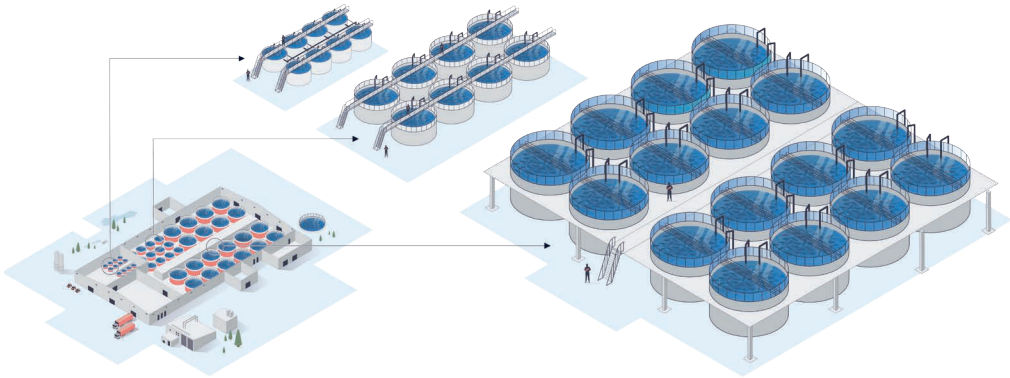
bouwen. Zo kan een belangrijk deel van de nodige energie zelf geproduceerd worden.

Door in Oostende te kweken, zit Columbi Salmon dicht bij de voornaamste afzetmarkten. Dus ook het transport en de bijhorende CO<sub>2</sub>-uitstoot liggen heel wat lager.

Het welzijn van de vis staat bij deze kweekmethode voorop. Door een optimale opvolging van de waterkwaliteit, waaronder het zuurstofgehalte, zijn er minder ziektes met minder vissterfte tot gevolg. In tegenstelling tot een zalmkwekerij in open water kan bijvoorbeeld de aanwezigheid van zeeluizen en de bijhorende behandeling vermeden worden. Er moeten dan ook geen poetsvissen ingezet worden die in zalmkwekerijen in open water wel nodig zijn.

Deze technologie zorgt er ook voor dat er geen menging kan gebeuren tussen wilde zalm en gekweekte zalm. Bovendien wordt vermeden dat uitwerpselen een ecologische belasting vormen voor het mariene milieu.

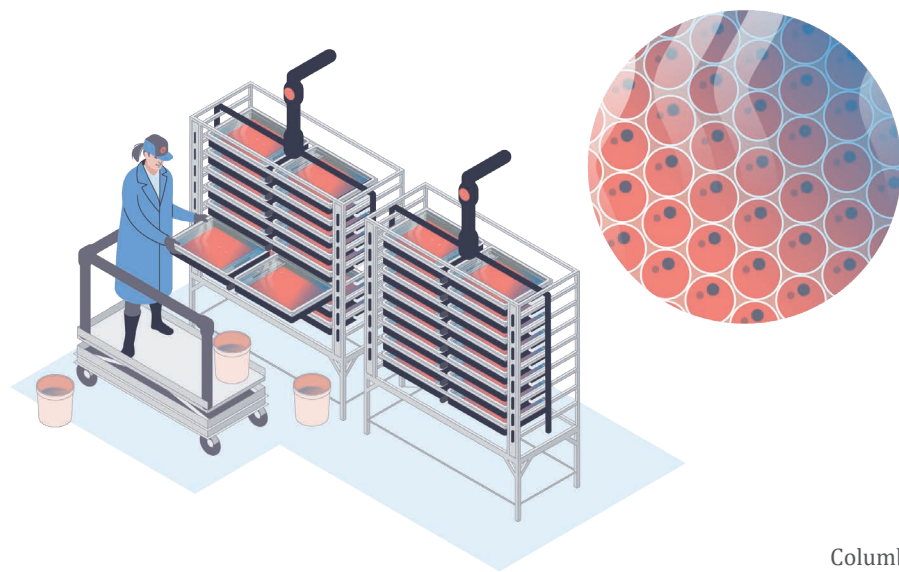
Toelichting van de technologie: zalmproductie op het land met behulp van RAS-technologie (Recirculating Aquaculture System).



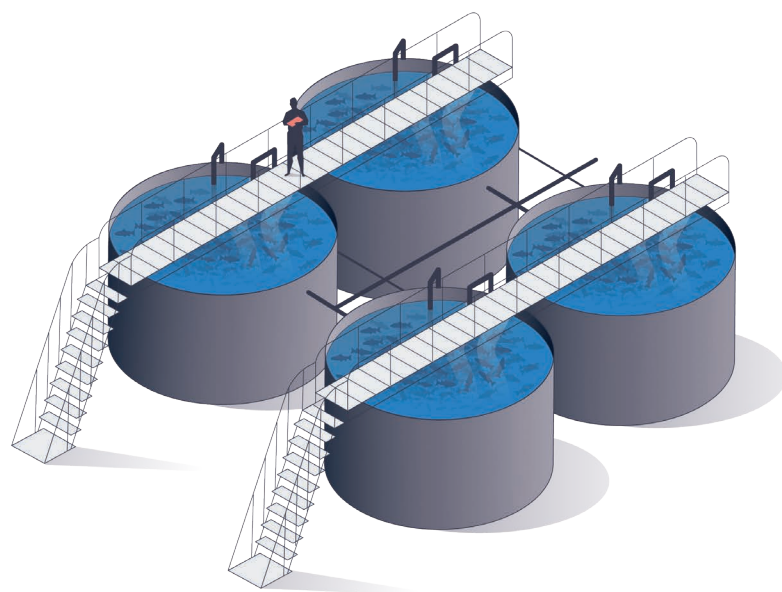
Figuur 8: De RAS-installatie

Water uit het kanaal stroomt door filters en een waterzuiveringsinstallatie voordat het in de aquariums wordt gepompt. Een deel van het zoetwater waarin de vissen gekweekt worden, wordt vervolgens gebruikt om bladgroenten te produceren. De rest wordt gereinigd en hergebruikt.

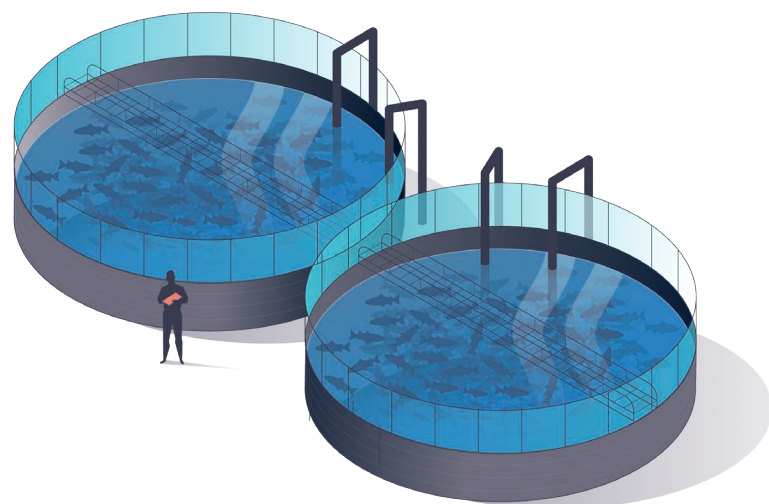




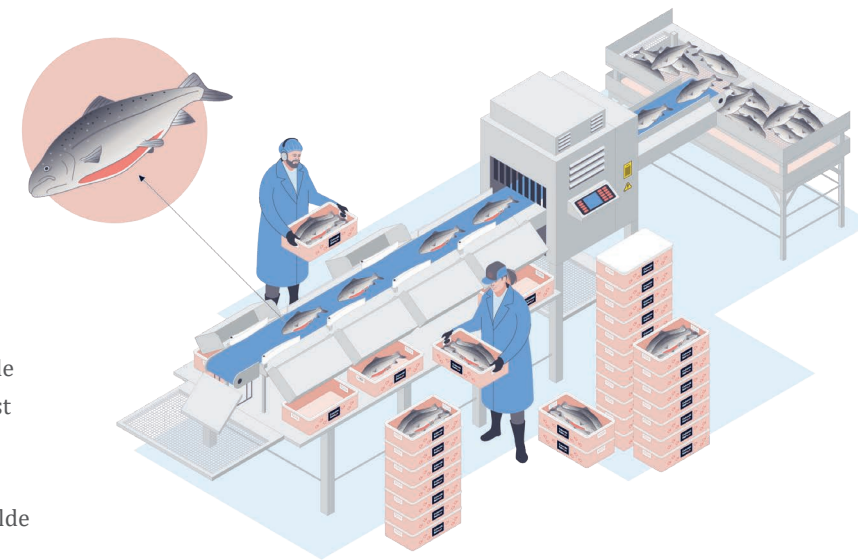
Figuur 9: Eitjes en broeierij  
Columbi Salmon koopt viseitjes (eicellen)  
van een externe leverancier.



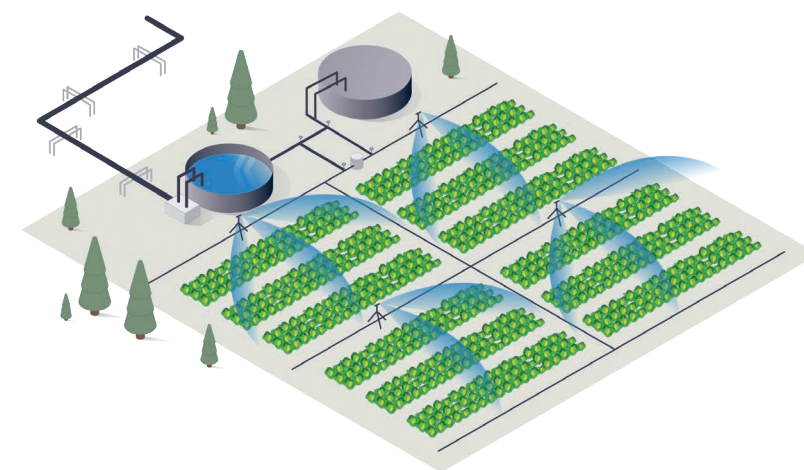
Figuur 10: Tanks voor de kleine vissen  
Na het uitkomen worden de vissen naar  
tanks verplaatst, waar ze in zoetwater  
blijven tot ze 100-300 gram wegen.  
De vissen doorlopen verschillende  
ontwikkelingsstadia.



Figuur 11: De uitgroeifase  
De groeifase komt overeen met  
de periode waarin de vissen in de  
traditionele kweek van zoetwater naar  
de oceaan worden verplaatst. In dit  
systeem worden de vissen overgebracht  
naar de grootste kweekbakken. Brak  
water uit het kanaal wordt in grote tanks  
gepompt en 99,9% van het water wordt  
gerecicleerd in een recirculerend  
aquacultuursysteem met meerdere  
filters. Het resulterende slib en voerafval  
worden verwijderd en gebruikt bij de  
productie van biogas.



Figuur 12: Primaire verwerking  
Wanneer de vis zijn streefgewicht  
bereikt, wordt hij overgebracht naar de  
primaire verwerkingsfabriek, die naast  
de grootste kweekbakken ligt. De vis  
wordt geslacht en de gestripte zalm,  
inclusief de kop, wordt in met ijs gevulde  
dozen verpakt en vervoerd.



Figuur 13: Productie bladgroenten op  
basis van gerecycleerd water  
In het systeem van Columbi Salmon  
zal een deel van het gebruikte water  
aangewend worden voor het kweken van  
bladgroenten (aquaponie). De installatie  
zal de capaciteit hebben om tot 4 000 ton  
bladgroenten per jaar te kweken, zonder  
één enkele gram aarde te gebruiken.

## CONTINUÏTEIT DANKZIJ DISRUPTIEVE TECHNOLOGIE

Nieuwe technologieën zijn soms noodzakelijk om oplossingen te bieden voor problemen die gecreëerd werden in het verleden. Albert Einstein verwoordde het als volgt: “We kunnen een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt.”

Het is dus geen contradictie dat disruptieve technologieën zorgen voor continuïteit, wel integendeel. Disruptieve technologieën zetten aan tot de implementatie van innovatie en innovatie is een voorwaarde voor continuïteit.



# WERF 4

## Verhogen van de tewerkstelling

“Geef me werk dat bij me past en ik hoef nooit meer te werken.”

*Confucius (551 v.Chr.- 479 v.Chr.), Chinees filosoof en politicus*



## HAVEN OOSTENDE ALS MOTOR VAN TEWERKSTELLING

Het creëren van duurzame werkgelegenheid, dat is de missie van Haven Oostende. We definiëren duurzame werkgelegenheid als tewerkstelling in sectoren die geen negatieve impact hebben op mens en milieu. Het is tewerkstelling die indien mogelijk een positieve impact heeft in sectoren die arbeidsplaatsen voor de volgende generaties voorzien.

In 2020 heeft Haven Oostende stappen gezet of successen geboekt in alle vijf de pijlers. De vijf pijlers of nichemarkten zijn: blauwe economie, bulk & projectcargo, circulaire industrie, cruises & roll-on roll-off, visserij.

### 1. BLAUWE ECONOMIE

Ondanks de daling in behandeld tonnage in 2020 noteerde Haven Oostende 20% meer scheepvaartbewegingen. Dit kwam vooral door de

stijging van het aantal werkschepen voor de blauwe economie (crew transfer vessels + service operation vessels) dat onze haven aandeed.

|                           | 2019 | 2020 |
|---------------------------|------|------|
| Crew transfer vessels     | 4914 | 6008 |
| Service operation vessels | 138  | 204  |
| Installation vessels      | 13   | 25   |

Tabel 4: Aantal invaarten van schepen actief in de blauwe economie



Nu alle 8 windparken van de eerste concessiezone op het Belgische deel van de Noordzee gebouwd zijn, gaat de focus naar het onderhoud van de 399 turbines. Het aantal directe tewerkstellingsplaatsen in de blauwe economie steeg hierdoor met 10% (van 561 naar 622 vaste voltijdse equivalenten).



Foto 13: Service Operation Vessels

Haven Oostende kijkt in het kader van diversificatie, groei en continuïteit sinds 2019 veel verder dan enkel windenergie op zee. Reeds op 20 december 2019 werd een samenwerkingsakkoord gesloten met DEME en PMV om de haalbaarheid van de bouw van een groenewaterstoffabriek te onderzoeken in Haven Oostende.

Deze haalbaarheidsstudie heeft er ondertussen toe geleid dat het project voldoende matuur is om een Europese subsidieaanvraag te lanceren. Deze groenewaterstoffabriek zal niet alleen een belangrijke rol spelen in de energietransitie en de vermindering van de CO<sub>2</sub>-uitstoot in Vlaanderen, maar ook duurzame tewerkstelling met zich meebrengen.

Een derde luik in de blauwe economie is aquacultuur. Op 28 december 2020 tekende Haven Oostende een overeenkomst met Columbi Salmon Noorwegen voor het verlenen van een concessie aan Columbi Salmon BV met hoofdzetel in Oostende.

Het businessplan van Columbi Salmon vermeldt dat er 80 tot 100 directe tewerkstellingsplaatsen en 100 tot 150 indirecte arbeidsplaatsen gecreëerd zullen worden. Deze jobcreatie zal significant bijdragen tot de tewerkstelling in Haven Oostende.



Foto 14: Voorzitter en Havenschepen Charlotte Verkeyn en CEO – Gedelegeerd Bestuurder Haven Oostende Dirk Declerck op de locatie waar Columbi Salmon zich zal vestigen

## 2. BULK EN PROJECTCARGO

### Bulk

De bulkgoederen zoals ertsen, chemicaliën, grind, zand, hout en veevoeder kenden over de gehele lijn een daling. Hier is de coronacrisis de factor die roet in het eten kwam gooien.



Foto 15: Zandschip Spauwer



### Projectcargo

Gezien de marktverbreding van de REBO terminal, catalogeren we het Seamade project onder projectcargo.

Het Seamade project op de REBO zwaarlast-terminal werd binnen de voorziene tijd afgewerkt. Het project startte op 25 maart 2020 met de aankomst van de eerste onderdelen met de Rotra Vente. Op 18 juni voer installatieschip Apollo de eerste keer af. De laatste twee turbines vertrokken op 30 november 2020 naar zee.



Foto 17: Seamade project vanop de REBO terminal



Foto 16: Rotra Vente voert torenelementen aan

SeaMade is met 487 MW het grootste offshorewindpark in België. Volledig operationeel zal het groene energie produceren voor bijna 500 000 gezinnen. In totaal werden 58 turbines geïnstalleerd, elk met een capaciteit van 8.4 MW. De turbinefabrikant is Siemens-Gamesa. De geïnstalleerde turbines hebben een hoogte van 191 meter.



### 3. CIRCULAIRE INDUSTRIE

Renasci vestigde zich in 2019 in Haven Oostende op een terrein van 4 hectare in Plassendale 1.

Jaarlijks zal 120 000 ton bedrijfsafval en vooraf behandeld huishoudelijk afval verwerkt worden in plaats van verbrand. Tijdens die verwerking zullen bijvoorbeeld uit plastic, brandstoffen of additieven geproduceerd worden.

Op 18 september 2020 werd de fabriek officieel ingehuldigd. Eenmaal volledig operationeel zal Renasci 65 voltijdse equivalenten tewerkstellen. Eind 2020 stond de teller al op 50.



Foto 18: Luchtbeeld Renasci



Foto 19: Luchtbeeld West Recycle

De andere nieuwkomer in de circulaire industrie, West Recycle doet fysicochemische reinigingen van inerte afvalstromen. Eind 2020 gaf West Recycle werk aan 30 mensen. Dat aantal zal oplopen tot 50.

West Recycle reinigt professioneel en milieuvriendelijk een uiteenlopend gamma aan (verontreinigde) restmaterialen en bouwpuin met een op maat uitgebalanceerde scheidingstechniek. De materialen kunnen op het einde van het proces terug ingezet worden in de economie.

Eind 2020 werden de onderhandelingen afgerond om West Recycle een bijkomende concessie van 1,65 hectare te verlenen. Zo krijgt dit startende en succesvolle bedrijf de gelegenheid om verder te groeien.



## 4. CRUISES EN RORO

Ten gevolge van het COVID-19 coronavirus werden alle voorziene cruises geannuleerd in 2020 en de verwachtingen hieromtrent zijn onzeker.

### Historische vaarroute

De verbinding tussen het Verenigd Koninkrijk en Oostende wordt bedreigd door de komst van een Frans windpark. Dat park ligt pal in de route die Oostende met de havens van Dover, Folkestone en Ramsgate verbindt. Alternatieve routes zijn ofwel een te grote omweg om nog economisch haalbaar te zijn, ofwel is er te weinig diepgang.

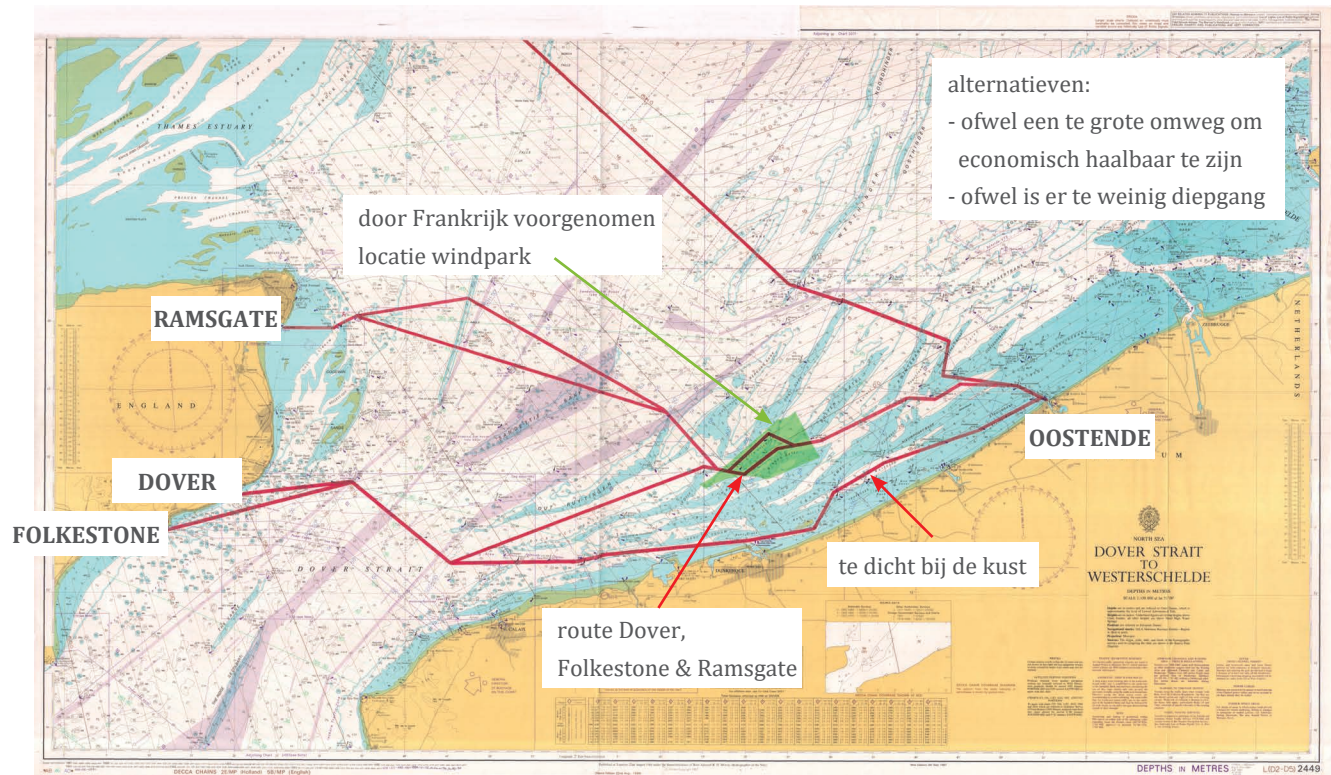
Haven Oostende heeft kosten noch moeite gespaard om haar belangen te verdedigen inzake

het vrijwaren van de historische vaarroutes tussen Oostende en het Verenigd Koninkrijk. Haven Oostende wordt hierin gesteund door de andere Vlaamse Havens en door de minister van de Noordzee, Vincent Van Quickenborne.

In het licht van de Brexit en het veranderende maritiem landschap tussen het continent en het Verenigd Koninkrijk zullen zich nieuwe opportuniteiten met bijhorende tewerkstelling voordoen.



Foto 20: 28/02/2020 v.l.n.r. Havenkapitein Mario Calbert, Voorzitter en Havenschepen Charlotte Verkeyn, Voorzitter Commissie Visserij van het Europees Parlement Pierre Karleskind, CEO – Gedelegeerd Bestuurder Haven Oostende Dirk Declerck



Figuur 14: Historische vaarroutes naar Verenigd Koninkrijk

## 5. VISSERIJ

Pierre Karleskind, voorzitter van de Commissie Visserij van het Europees Parlement, bracht op 28 februari 2020 een bezoek aan de vismijn en Haven Oostende. De impact van de Brexit op de visserijsector kwam uitgebreid aan bod.



## WERF 5

---

### Invoeren van een proactief investeringsbeleid

“Successful investing is anticipating the anticipations of others.”

*John Maynard Keynes (1883 - 1946), Brits econoom, grondlegger van de keynesiaanse economie*



### INVESTEREN ALS FUNDAMENT VOOR EEN GOEDE BEDRIJFSVOERING

---

In 2020 werd opnieuw fors ingezet op de noodzakelijke inhaalbeweging op het vlak van Veiligheid, Gezondheid en Milieu en met betrekking tot het onderhoud en verbeteren van de installaties. Het vijfjarenplan betreffende de veiligheidsinvesteringen ging in 2019 in voege en werd in 2020 verder uitgerold.

Het totale cash-out bedrag in 2020 hiervoor bedroeg 3 605 820 €. In 2019 was dit 2 185 919 €. Er wordt blijvend geïnvesteerd in veiligheid, gezondheid, milieu, onderhoud en in onze installaties. Deze trendbreuk ten opzichte van het verleden zal zich in de komende jaren verderzetten.





Foto 21: 08/09/2020 v.l.n.r. Burgemeester Stad Oostende Bart Tommelein, Ambassadeur van Letland Andris Ranzās, CEO – Gedelegeerd Bestuurder Haven Oostende Dirk Declerck

## HAVEN OOSTENDE PROMOTEN ALS LOCATIE VOOR INVESTERINGEN

**Let's do business!** Dat is de wervende slagzin waarmee we in een internationale context potentiële commerciële contacten aanspreken.

Na het lanceren van de nieuwe website werd ook hard gewerkt om het filmmateriaal up to date te houden. Zo werd bijvoorbeeld een special gemaakt over de REBO zwaarlastterminal die op Kanaal Z uitgezonden werd. De reacties waren positief en ook op sociale media had deze actie zijn impact. Haven Oostende zet de ingeslagen digitale weg verder en werkt een strategie uit waarbij digitale interactie met potentiële klanten efficiënt en interactief is.

In het kader van internationale samenwerking konden ondanks het COVID-19 coronavirus toch enkele officiële bezoeken plaatvinden, waaronder:

Op 8 september 2020 werd Andris Razāns, ambassadeur van Letland, ontvangen in het havenhuis. Letland deelt dezelfde blauwe energie ambities als België en is dus een interessante partner om een potentiële samenwerking mee te bespreken.

Op 27 oktober 2020 brachten Pieter Jan Kleiweg de Zwaan, ambassadeur van Nederland en Jan Lagasse, ereconsul een officieel bezoek aan Haven Oostende.



Foto 22: 27/10/2020 v.l.n.r. Burgemeester Stad Oostende Bart Tommelein, CEO – Gedelegeerd Bestuurder Haven Oostende Dirk Declerck, Marketing Manager Laure Martroye, Ereconsul Jan Lagasse, Ambassadeur van Nederland Pieter Jan Kleiweg de Zwaan



# OPENBARE WERKEN

## Havengeul

De werken aan site Halve Maan werden in november 2020 afgerond. Vlaanderen investeerde hierin 23 miljoen euro. De toegangsgeul werd verbreed naar 125 meter vooraan de site Halve Maan. Achteraan, ter hoogte van de ingang van de Visserijsluis, is de geul nu 145 meter breed. Afdeling Maritieme Toegang van het departement Mobiliteit en Openbare Werken realiseerde dit werk bijna een half jaar vroeger dan voorzien.

Onder meer de volgende werken vonden plaats:

- Aan de kant van de vaargeul werd er een nieuw talud geplaatst. De deklaag hiervan bestaat grotendeels uit betonnen HARO-blokken.
- Het bestaande talud aan de noodzijde werd verstevigd met een laag HARO-blokken.
- In het zuidelijke deel werd een verticale wand met onderwaterberm geplaatst.

Tijdens de verbreding van de havengeul dienden een aantal obstakels overwonnen te worden. Zo werden bijvoorbeeld restanten van de vroegere Leopoldsluis blootgelegd. Deze sluis werd onder koning Leopold I gebouwd tussen 1853 en 1862. In 1922 werd de Leopoldsluis gedempt voor de bouw van de nieuwe visserijhaven. Het verwijderen van de restanten van de Leopoldsluis was arbeidsintensief. De havengeul is nu makkelijker en veiliger toegankelijk voor schepen tot 200 meter.



Foto 23: Vóór de werken aan de site Halve Maan



Foto 24: Na de werken aan de site Halve Maan

## Zeesluis

Het verbeteren van de nautische toegang van de achterhaven van Oostende is noodzakelijk. Dit kadert in de beslissingen van de Vlaamse Regering van 28 april 1993 en 7 september 1994 inzake de uitvoering van de renovatie van Haven Oostende.

De afmetingen van de nieuwe zeesluis werden in 1994 reeds bepaald op 250 meter lengte, 36 meter breedte en met een drempeldiepte op TAW – 10 meter. Hoewel stappen gezet werden ter voorbereiding van de bouw van deze zeesluis, werd die echter nooit gerealiseerd.

Haven Oostende ijvert sinds begin 2019 voor de bouw van een nieuwe zeesluis. Hiervoor worden vier argumenten aangehaald:

1. Kustveiligheid: de zeesluis is de beste en snelste oplossing in het kader van kustveiligheid en waterhuishouding.
2. Ontsluiting achterhaven: een nieuwe zeesluis zorgt ervoor dat schepen tot 10 000 ton de achterhaven kunnen bereiken.
3. Mobiliteit: de zeesluis zal zandschepen toegang tot de achterhaven verlenen; op die manier worden jaarlijks 75 000 vrachtwagens van de N34 en R31gehouden.
4. Energietransitie: er is actueel nog plaats in de achterhaven om de zandterminals daar te lokaliseren. De vrijgemaakte ruimte in de voorhaven kan dan dienstdoen als ligplaats voor installatieschepen, service operation vessels en crew transfer vessels die actief zijn in installatie en onderhoud van windparken op zee. Dankzij de uitbreiding van het Marien Ruimtelijk Plan dat in de bouw van windparken voor de kust van De Panne voorziet, zal de vraag hieromtrent toenemen. Haven Oostende bekleedt een unieke rol op dit terrein maar bevindt zich uiteraard in een competitieve markt waarbij buitenlandse havens graag hun marktaandeel willen verhogen. Indien Haven Oostende en Vlaanderen hun unieke positie willen behouden, is bijkomende ruimte in Haven Oostende noodzakelijk.

Haven Oostende had diverse en diepgaande gesprekken met Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, Maritieme Toegang en Minister Lydia Peeters hieromtrent. Minister Peeters heeft op 21 oktober 2020

bevestigd dat de bouw van een stormkeringsmuur ter hoogte van de RYCO-jachthaven de bouw van een nieuwe zeesluis niet mag compromitteren. De stormkeringsmuur wordt gebouwd in het kader van kustverdediging.



## WERF 6

---

### Actief uitbouwen van diverse clusters

“The only thing that will redeem mankind is cooperation.”

*Bertrand Arthur William Russell (1872 – 1970),  
Brits filosoof, historicus, logicus, wiskundige, voorvechter van  
sociale vernieuwing*



## CLUSTERWERKING CREËERT DUURZAME WERKGELEGENHEID

---

Haven Oostende voert een gericht en gedreven clusterbeleid. Kennisdelen en samenwerking versterken ons economisch weefsel en ons concurrentievermogen. Clusterwerking is ook een hefboom voor innovatie en de vermarkting van deze innovatie.

Zo ontstaan samenwerkingen die de bedrijven voordelen kunnen opleveren op financieel, maar ook op ecologisch of logistiek vlak. Zo kunnen

bijvoorbeeld afval of overschotten van het ene bedrijf, een grondstof zijn voor een ander, nabijgelegen bedrijf.

De aanwezigheid van clusters heeft een aanzuigefect op andere bedrijven. Daarbij komt dat bedrijven die al in de cluster van het havengebied gevestigd zijn, niet snel zullen uitstappen. Dit heeft bijgevolg een positief effect op de werkgelegenheid.



## CLUSTERACTIVITEITEN

Haven Oostende zet zich ten volle in om clusterwerking actief te promoten, in het bijzonder op het vlak van blauwe economie en circulaire industrie. We doen dit onder meer via netwerking, het samenbrengen van commerciële contacten, seminaries en events.

Helaas konden in de loop van 2020 een aantal events niet plaatsvinden ten gevolge van de maatregelen rond het COVID-19 coronavirus. Zo werden het jaarlijkse waterstofseminarie en het event rond circulaire industrie, dat een eerste keer gehouden werd in 2019, geannuleerd.

Belgian Offshore Days, georganiseerd door **Belgian Offshore Cluster** (BOC), kon om dezelfde reden niet doorgaan. BOC is een netwerkorganisatie die de Belgische toeleveranciers van de offshorewindindustrie samenbrengt. Het doel is om de samenwerking tussen de Belgische bedrijven die actief zijn in offshorewindenergie te stimuleren en hun een internationaal platform aan te bieden. Haven Oostende is structureel partner van BOC.

**De Blauwe Cluster** is een onafhankelijke neutrale partner die Vlaamse bedrijven ondersteunt bij het opzetten van partnerschappen met andere bedrijven, kenniscentra en overheidsinstellingen met het oog op de ontwikkeling en de bevordering van economische activiteiten op zee. De Blauwe Cluster faciliteert het innovatieproces doorheen de volledige keten, van ideegeneratie tot en met de internationale vermarkting. Haven Oostende is lid van de Blauwe Cluster en blijft op die manier actief betrokken bij marktevoluties.

**Offshore Wind Ports Platform** verenigt 14 Europese havens waarvan de meeste actief zijn in offshorewind. Sommige havens bestrijken de volledige waardeketen van windenergie, andere zijn gespecialiseerd in een specifieke dienst (vb. pré-installatie, operations & maintenance, opslag, productie, verzending van componenten, ...). Via dit platform bekomt Haven Oostende relevante marktinformatie. Deze informatie is belangrijk bij het maken van strategische beslissingen over het investeringsbeleid.

## EUROPESE PROJECTEN

De sociaaleconomische ontwikkeling van havens gebeurt in een internationale context. Innovatie en internationale netwerking zijn van levensbelang om de slagkracht van havens te versterken. 2020 was een ongewoon werkingsjaar, ook voor het uitrollen van internationale projecten. Desalniettemin heeft Haven Oostende haar rol opgenomen in het kader van de volgende projecten:

**DUAL PORTS (Noordzee):** na de goedgekeurde uitbreiding van het project in 2019, is in 2020 voornamelijk gewerkt rond het thema van de productie en het gebruik van groene waterstof in havens. Hoofdobjectief van het project is de vermindering van de CO<sub>2</sub>-voetafdruk van kmo-havens op een kostenefficiënte manier door het gebruik van nieuwe technologieën. Voorbeelden hiervan zijn het gebruik van slimme asfalt, die NOX uit de lucht haalt en de installatie van aangepaste ledverlichting die een veiliger werkomgeving creëert in de havens.

**INN2power (Noordzee):** de Noordzee is een van de maritieme regio's in de wereld die een hele pak kennis en expertise heeft opgebouwd inzake het installeren en onderhouden van windparken op zee. In acht genomen de reisbeperkingen, is voornamelijk werk gemaakt om de verschillende maritieme testcentra in de Noordzee in het licht te plaatsen en het sociaaleconomische belang van deze sector te onderlijnen. Van 21 augustus tot en met 30 september 2020 werd een buitententoonstelling georganiseerd om het grote publiek te sensibiliseren voor windenergie op zee. Kunstenaars Kamagurka en Herr Seele maakten 10 cartoons waarin telkens één aspect van offshorewind geïllustreerd wordt.



Figuur 15: Kaart van de Europese havens die lid zijn van Offshore Wind Ports Platform



Figuur 16: Koning Zeewind door Kamagurka & Herr Seele





Foto 25: Burgemeester Bart Tommelein probeerde met verschillende gereedschappen het hek te breken

### **PASSANT (Vlaanderen-Nederland):**

dat de havens in de Rijn-Schelde Delta als belangrijke doorvoerhavens fungeren voor het transport van drugs en mensen, wordt elk jaar duidelijker. In het kader van dit project worden nieuwe technologische toepassingen getest met het oog op een efficiëntere beveiliging van terminals en havens. Zo wordt in Oostende de slimme omheining getest, die geïnstalleerd is door Betafence. Daarnaast heeft de onderneming SIOEN een slim dekzeil ontwikkeld dat kan ingezet worden in de vrachtwagensector, gezien het stijgend aantal inbraken in de laadruimtes van vrachtwagens.

**PECS (2 Zeeën):** in het kader van het PECS-project ontwikkelen de havens nieuwe instrumenten en systemen om hun CO<sub>2</sub>-voetafdruk te verminderen. Energie-efficiëntie en het testen van nieuwe technologieën staan hierbij centraal. Zo test Blue Power Synergie momenteel haar energieponton in Haven Oostende en levert de Xant M-21 windturbine al twee jaar energie aan het elektriciteitsnet van de haven. Ook de monitoring van de luchtkwaliteit is een belangrijk aandachtspunt dat door de havens van Portsmouth en Oostende wordt opgenomen.

**Coastal (Horizon 2020):** de stijging van de zeespiegel, de klimaatveranderingen en de

toenemende droogte hebben een grote invloed op de kustverdediging en de waterhuishouding, waarbij de havens in Vlaanderen een belangrijke rol spelen. In het kader van het COASTAL-project worden een aantal rekenmodellen ontwikkeld. In deze modellen wordt de impact van toekomstige ontwikkelingen op de verschillende sectoren die aanwezig zijn in de kustregio voorspeld. Zo heeft men aandacht voor landbouw, visserij, logistiek, toerisme en offshore energie. Deze oefeningen moeten uitmonden in een aantal beleidsaanbevelingen die meegenomen kunnen worden in een toekomstig Maritiem Ruimtelijk Plan en Kustbeheersplan.

### **INCONE60 (Zuidelijke Baltische Zee):**

de E60 is een internationaal erkende waterweg voor de kustvaart, die loopt van Gibraltar tot Sint-Petersburg. In het kader van de herwaardering van de kustvaart als alternatief voor het wegtransport, wordt gewerkt aan een gebruiksvriendelijke tool die de cargo-eigenaars de kans geeft om een vergelijking te maken tussen beide transportmodi, wat betreft de kostprijs en de CO<sub>2</sub>-impact. Daarnaast wordt ook gewerkt aan de herwaardering van de kmo-havens langs deze route, die zich kunnen aanbieden als alternatief voor de grote logistieke hubs die meer en meer geconfronteerd worden met congestie op de wegen. Daartoe werden in 2020 proefvaarten georganiseerd.

**DECOM TOOLS (Noordzee):** na de installatie en het onderhoud van de windparken op zee, komt er een moment waarop deze parken zullen gedemonteerd worden. Rekening houdend met de principes van de circulaire economie, komt het erop aan om alle elementen van de windparken te recupereren of een nieuwe bestemming te geven. Samen met een aantal lokale partners onderzoeken Haven Oostende en haar dochteronderneming REBO nv de mogelijkheden om een rol te spelen in deze nieuwe markt. De aanwezigheid van diverse ondernemingen die zich toeleggen op circulaire processen, is een troef om dit project haalbaar te maken.

**ISHY (2 Zeeën):** in het Europees project Ischy waarvan Haven Oostende trekker is, worden technische instrumenten en sociaaleconomische modellen uitgewerkt voor de toepassing van hybride en waterstofbrandstofceltechnologieën in schepen en havens. Scheepvaart heeft immers een grote impact op de CO<sub>2</sub>-uitstoot. In Werf 7 wordt hierop dieper ingegaan.

**H2Ships (Noordwest-Europa):** niet alleen de scheepvaart op zee, maar ook de binnenvaart is geïnteresseerd in het gebruik van groene waterstof of waterstofbrandstofcellen. Samen met de havens van Amsterdam en Parijs werkt Haven Oostende aan de introductie van groene waterstof in de binnenvaart. Ook hier zijn er opportuniteiten om de bunkering op een flexibele manier aan te pakken. Daarom werkt Haven Oostende aan de ontwikkeling en de bouw van een prototype van een varende bunkerstation, dat ingezet kan worden voor de binnenvaart.

**NON-STOP (Noordzee):** het gebruik van informatietechnologie is niet langer weg te denken in een moderne haven. Ook kmo-havens volgen deze weg. Zo zorgt Haven Oostende voor de data-uitwisseling tussen de Blue Accelerator, het testplatform op zee, en de onderzoekslabo's op het land. In het licht van het toenemende gebruik van unmanned surface vehicles en unmanned underwater vehicles door de partners van Haven Oostende, zoals het VLIZ, is het belangrijk dat de noodzakelijke digitale infrastructuur aanwezig is

om dergelijke testen en operaties op een veilige manier mogelijk te maken. Dit opent nieuwe perspectieven in de ontwikkeling van de blauwe economie.

**ZEM-Ports (Noordzee):** de Europese Commissie hecht veel belang aan de reductie van de CO<sub>2</sub>-voetafdruk van havens. Naast de introductie van nieuwe brandstoffen in de scheepvaart, opent de ontwikkeling van de autonome scheepvaart zowel in de binnenwateren als op zee, interessante perspectieven. Met elektrische schepen worden goederen over het water vervoerd door gebruik te maken van moderne satelliet- en informatietechnologie. Ook het gebruik van inductietechnologie voor het opladen van de batterijen aan boord van de schepen, wordt nu getest. In het kader van dit project onderzoekt Haven Oostende welke basisinfrastructuur noodzakelijk is om autonome scheepvaart mogelijk te maken.

**North Sea Connect:** de grotere logistieke havens die als knooppunten fungeren in de TEN-T corridors, worden geconfronteerd met een steeds toenemende congestie. In het kader van dit project wordt onderzocht in welke mate havens een rol kunnen spelen om dit voor- en natransport voor een stuk op te vangen en de logistieke operaties binnen de havens efficiënter te maken. Zo wordt onderzocht hoe de operaties op de terminals en op de kades voor een stuk kunnen worden geautomatiseerd, zodat die veiliger verlopen en het gebruik van autonome vaartuigen in de haven ondersteunen.



## WERF 7

### Steunen van onderzoek, incubatie, ontwikkeling en innovatie

“If I had asked people what they wanted, they would have said faster horses.”

*Henry Ford (1863 – 1947), Amerikaans industrieel*



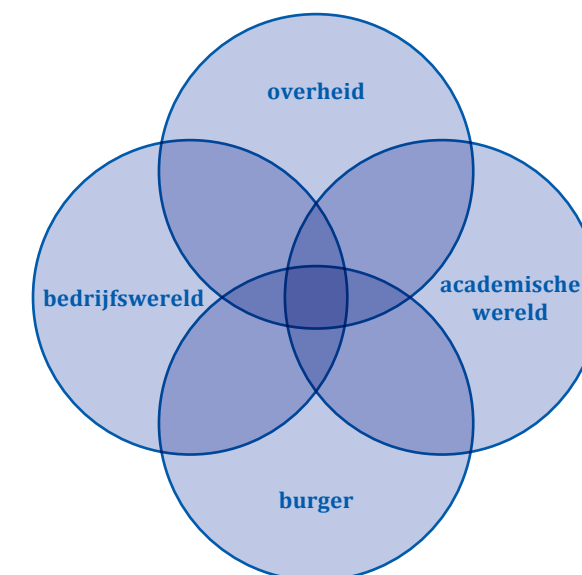
### EEN SMELTKROES VAN MARIEN EN MARITIEM ONDERZOEK

Innovatie kan enkel gerealiseerd worden als alle radertjes van het systeem gelijktijdig in verandering komen. Een model om innovatie te realiseren is de quadruple helix. Het is een innovatiemodel waarin de overheid, bedrijfswereld, academische wereld en de burger moeten samenwerken.

Meer nog, ze moeten alle beschikbare middelen samenbrengen om tot toekomstgerichte, innovatieve en gedragen oplossingen te komen.

Pas als de verschillende partijen eenzelfde relevante uitdaging hebben, kan verandering gerealiseerd worden.

Het belang van innovatie kwam in Werf 3 uitgebreid aan bod. In Oostende zijn verscheidene instellingen actief die op internationaal niveau zee gerelateerd onderzoek voeren. De aanwezigheid van deze kennispartners is een enorme troef voor ons havengebied. Het trekt bedrijven aan die innovatie en ontwikkeling hoog in het vaandel dragen.



Figuur 17: Quadruple Helix



Enkele voorbeelden:

### VLIZ: Vlaams Instituut voor de Zee

Het VLIZ wil meerwaarde creëren door onderzoek te initiëren en uit te voeren in samenwerking met academische en industriële partners. Door de COVID-19 coronacrisis bleven de onderzoeksschepen tijdelijk aan de kade. Dit zette aan tot het versneld inzetten van onbemande vaartuigen, zoals de VLIZ USV-robot Adhemar (unmanned surface vessel). Dit onbemande oppervlakteaartuig voerde, in samenwerking met het agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) en FOD Mobiliteit en Vervoer, metingen uit van het onderwatergeluid in het troebele en ondiepe kustwater van Oostende-Bredene. Die metingen laten toe een periode met verminderde menselijke activiteiten te vergelijken met een meer genormaliseerde toestand in de toekomst.

### ECA Robotics Belgium

ECA Robotics Belgium dat in 2021 een dronefabriek bouwt in ons havengebied zal zich ook inplanten in het bredere ecosysteem van de haven door actief mee te werken aan specifieke onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten.

De onderwaterdrones die ECA Robotics Belgium zal bouwen, gaan efficiënt op zoek naar plaatsen in zee waar mijnen liggen. Nadien worden deze mijnen vanop afstand onschadelijk gemaakt. Het moederschip zelf blijft buiten het mijnenveld waardoor de bemanning op veilige afstand blijft en veel minder risico loopt. Deze technologie zal de manier van mijnenjagen drastisch veranderen. Het wordt veiliger voor de bemanning en hun schepen. Bij ECA Robotics Belgium in Oostende komt ook een kennis- en technologiecentrum waar nieuwe concepten kunnen worden ontwikkeld.

### Opleiding mijnenbestrijding Belgische Marine

Er werd beslist dat alle operationele opleidingen omtrent mijnenbestrijding van de Belgische en Nederlandse Marine tussen nu en 2025 naar Oostende verhuizen. In de marinekazerne Bootsman Jonsen werken binnenkort vier keer meer stafleden dan nu - van 50 naar 200 - en er komen ook veel meer studenten.

### Maritiem Onderzoekscentrum

Naast Ostend Science Park ligt het nieuwe maritiem onderzoekscentrum. Het bevat een sleeptank, golfbak, kantoorgedeelte en een ruimte voor een toekomstige scheepssimulator.

De sleeptank is de enige testinstallatie ter wereld waarin volautomatisch manoeuvreerproeven kunnen worden uitgevoerd met grote scheepsmodellen in ondiep water. Scheepsmodellen tot 8 meter lang kunnen door de tank gesleept worden. Eind 2020 werd de sleeptank van 174 m met water gevuld. In afwachting van de installatie van de sleepwagen worden nu al testen uitgevoerd waarbij de scheepsmodellen met een eigen schroef en roer varen.

De sleepwagen, die de scheepsmodellen vooruit zal slepen in de tank wordt in 2021-22 gebouwd.

In de golfbak worden modellen op schaal van offshore-installaties en bouwwerken voor kustverdediging getest op de gecombineerde invloed van golven, stroming en wind. Met een oppervlakte van 30 m op 30 m, een variabele waterdiepte tussen 0,4 m en 1,4 m en golven tot 55 cm, kunnen zowel vaste als drijvende installaties onderzocht worden. In 2021 worden de pompinstallaties en het stromingssysteem geïnstalleerd. Het bassin zal volledig operationeel zijn na de installatie van de golfgenerator midden 2022.



Foto 26: Maritiem Onderzoekscentrum



## Ostend Science Park

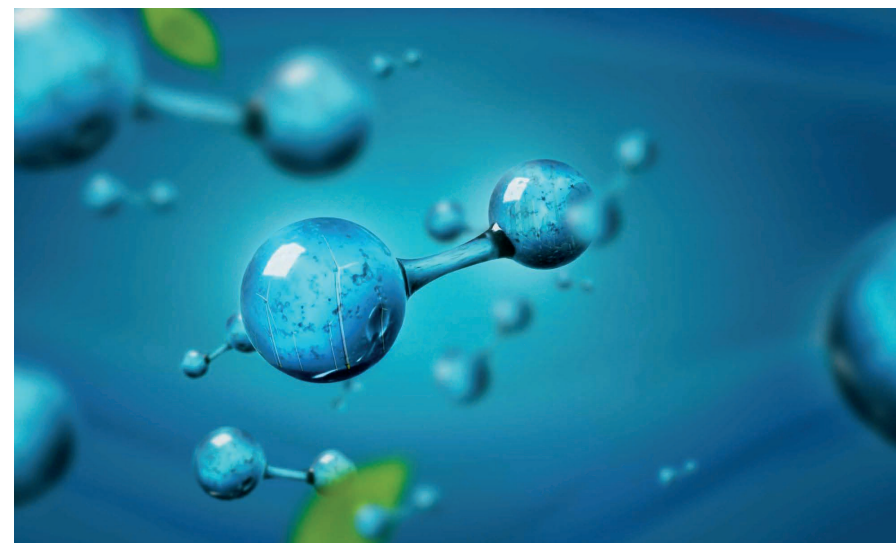
Ostend Science Park is een hoogtechnologische kennishub, volledig gewijd aan de blauwe economie. e-BO Enterprises is de eerste onderneming die zich er eind 2020 vestigde. e-BO Enterprises is vooral in Europa actief en betrokken bij de plaatsing van een derde van de Europese offshorewindparken. eBO-Enterprises is bezig met telecommunicatie, control, safety- en security-oplossingen en alle

data-integraties. Een hoogspanningsstation op zee bestaat uit wel 18 verschillende systemen. eBO-Enterprises levert zelf een aantal systemen en zorgt voor de integratie tussen de verschillende systemen. De reden waarom eBO-Enterprises een vestiging in Oostende opent, is de aanwezige blauwe offshore cluster die blauwe industrie, onderwijsinstellingen zoals UGent en overheidsdiensten samenbrengt.



Foto 27: e-BO Enterprises in opbouw, september 2020

## Waterstof



Figuur 18: Waterstof

### Hyport

In Werf drie werd de faciliterende rol toegelicht die Haven Oostende zal opnemen in de komst van de groenewaterstoffabriek. De komst van een waterstoffabriek zal andere bedrijven aanzetten om mee te stappen in de energietransitie.

### Ischy (2 Zeeën)

In de zoektocht naar de introductie van nieuwe brandstoffen in de scheepvaart, neemt groene waterstof een belangrijke plaats in. Desalniettemin staat de technologische integratie van het gebruik van waterstof in diverse types van schepen niet volledig op punt. Er is nood aan het uittesten van verschillende prototypes. Daarnaast is het ook belangrijk om te voorzien in de ontwikkeling van bunkeringssystemen voor groene waterstof. Samen met Parkwind onderzoekt Haven Oostende de mogelijkheid om een bunkerstation te bouwen op een kade.



## WERF 8

### Aandacht voor mens en maatschappij

“The best way to predict the future is to create it.”

*Peter Drucker (1909 – 2005), Amerikaans schrijver, hoogleraar en consultant onder andere op het gebied van organisatieleer en management*



### EEN GEZONDE GEEST IN EEN GEZOND LICHAAM

Eerder hadden we het over onze werking rond Veiligheid, Gezondheid en Milieu en onze focus op innovatie en duurzame tewerkstelling. Het maatschappelijk kader waarin Haven Oostende beweegt, gaat verder en heeft ook een sportief kantje.

Er is een samenwerking met twee sportambassadeurs die de boodschap van

Haven Oostende uitdragen. De twee topsporters die een link hebben met Oostende zijn Quinten Bossche, meervoudig Europees en wereldkampioen jetski en Emma Plasschaert, wereldkampioen zeilen laser radial.

Deze ambassadeurs worden ingeschakeld om de activiteiten van Haven Oostende kenbaar te maken bij het grote publiek.



Foto 28: Emma Plasschaert



Foto 29: Quinten Bossche





Foto 30: 11/09/2020 De Poolse delegatie bezocht onder andere de REBO zwaarlastterminal

## EHBO ALS HOEKSTEEN IN ONS VEILIGHEIDSBELEID

We nemen de gelegenheid te baat om bijzondere hulde te brengen aan collega Johan Brissinck die in de privésfeer dankzij koelbloedig optreden en een degelijke opleiding een student kon reanimeren in afwachting van de komst van hulpdiensten. In die context zal Haven Oostende nog intensiever inzetten op EHBO-opleidingen van haar medewerkers. EHBO is belangrijk bij levensbedreigende situaties. Maar eerstehulpverleners kunnen ook kleinere letsels behandelen. De toegediende zorgen kunnen de gevolgen van een ongeval of aandoening beperken en beletten dat de verwonding erger wordt.



Foto 31: Johan Brissinck

## OFFICIËLE BEZOEKEN

In het belang van internationale relaties onderhoudt Haven Oostende contacten met verschillende politici, ambassadeurs en consuls. Tijdens die gesprekken wordt kennis uitgewisseld en nagegaan hoe beide partijen elkaar kunnen versterken.

Hieronder een paar voorbeelden van de bezoeken die plaatsvonden.

Op 2 september 2020 was er een officieel onderhoud met Brecht Warnez, docent en onderzoeker Bestuursrecht aan de Universiteit van Gent. Daarnaast is hij schepen van Klimaat, Milieu en Duurzaamheid in Wingene en Vlaams parlements lid. Hij zetelt in de parlementaire commissie voor Onderwijs alsook de commissie van Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering.

Zbigniew Gryglas, vice-staatsminister van Polen en een vertegenwoordiging van de haven van Gdynia, onder leiding van havendirecteur Adam Meller, brachten op 11 september 2020 een werkbezoek aan Haven Oostende en aan de REBO zwaarlastterminal.

Het doel van het bezoek was ervaringsuitwisseling tussen beide havens inzake de uitbouw van de haveninfrastructuur met het oog op de installatie van windparken op zee. Polen bereidt zich momenteel voor op de bouw van 12 windparken op zee, goed voor de productie van 11 Gigawatt of 20% van de elektriciteitsbevoorrading in Polen.



## WERF 9

---

### Zorg voor erfgoed en patrimonium

“If we don’t care about our past, we cannot hope for the future ... I care desperately about saving old buildings.”

*Jacqueline Kennedy Onassis (1929 – 1994), de Amerikaanse first lady van 1961 tot aan de dood van haar toenmalige echtgenoot, president John F. Kennedy in 1963*



## UITDAGENDE EVENWICHTSOEFENING

---

Haven Oostende is trots op haar patrimonium en neemt de taak op zich haar erfgoed de nodige aandacht te geven. De uitdaging is om monumentenzorg te linken aan de economische realiteit. Een constructieve samenwerking met het Agentschap Onroerend Erfgoed heeft de belangen verenigd.

Haven Oostende kiest voor restauratie die het verleden respecteert en rekening houdt met de actuele noden op vlak van technologie en multifunctionele inzetbaarheid. Enkel op deze manier wordt de toekomst van deze gebouwen gegarandeerd. Het doel is om het havenpatrimonium een nuttige bestemming te geven met een architecturale meerwaarde. Hierdoor kan Haven Oostende haar historische gebouwen renderend uitbaten.





Figuur 19: Goedgekeurd ontwerp Entrepotgebouw

## ENTREPOTGEBOUW

Op 18 december 2020 keurde het College van Burgemeester en Schepenen de vergunning goed voor de volledige restauratie van het Entrepotgebouw.

Het stapelhuis Entrepot, gelegen langs de Oostkaai van het Vlotdok werd opgetrokken in de monumentale neoclassicistische bouwtrant in 1908. De gevels werden beschermd als monument bij ministerieel besluit van 22 september 1981. Volgens het beheersplan is het bestemd voor zeehaven gebonden en zeehaven gerelateerde industriële en logistieke activiteiten. Dit historisch gebouw is eigendom van Haven Oostende. Het staat al vele jaren leeg en is daardoor dringend aan restauratie toe.

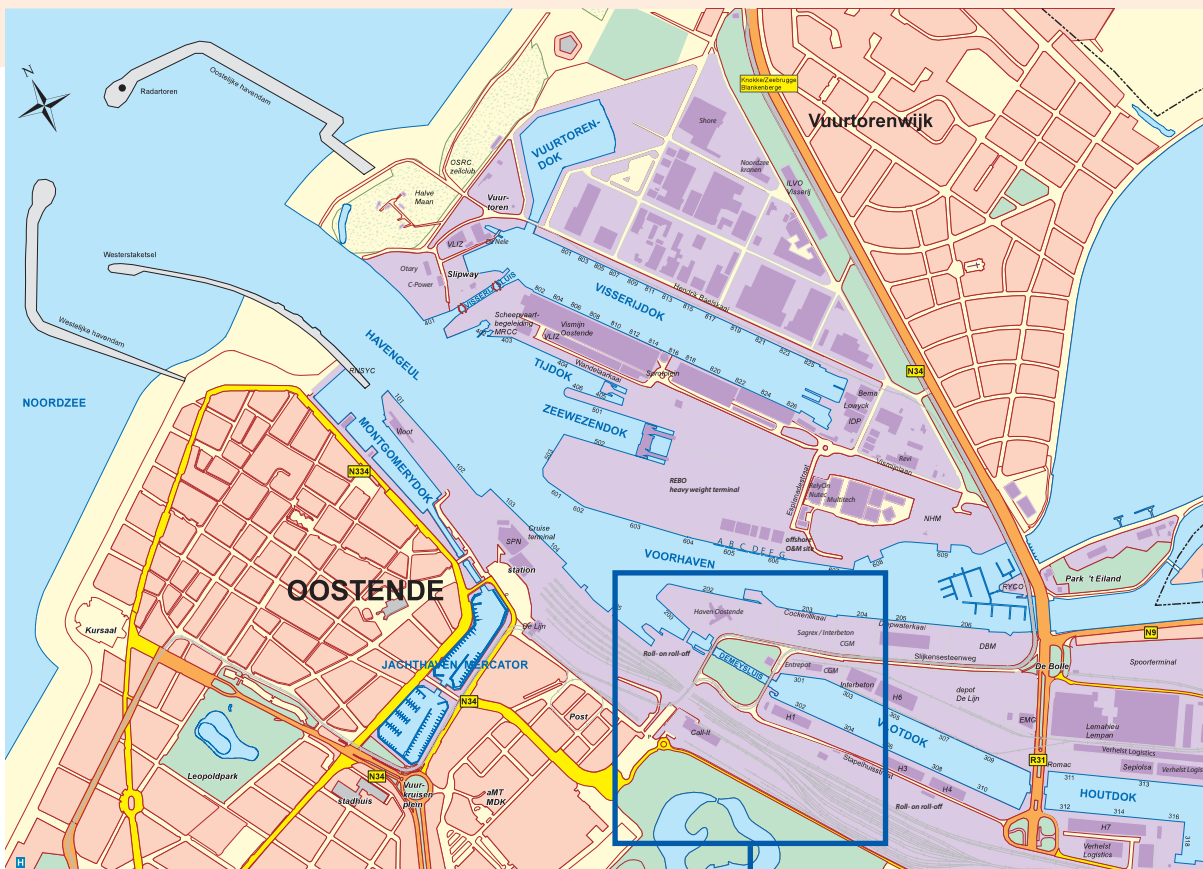
Het nieuwe havenbestuur besliste in 2019 om het Entrepotgebouw te restaureren en het een economisch verantwoorde bestemming te geven. In nauw overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed ontwikkelde het havenbestuur samen met toparchitecten LMS Vermeersch een doordacht plan waarin toekomst, heden en verleden een symbiose vormen.

De gevels worden volledig gerestaureerd en de binnenruimte krijgt een moderne invulling. Er zijn vijf verdiepingen voorzien. De kers op de taart is de expressieve optopping die het monument versterkt en opwaardeert tot een architecturaal meesterwerk.

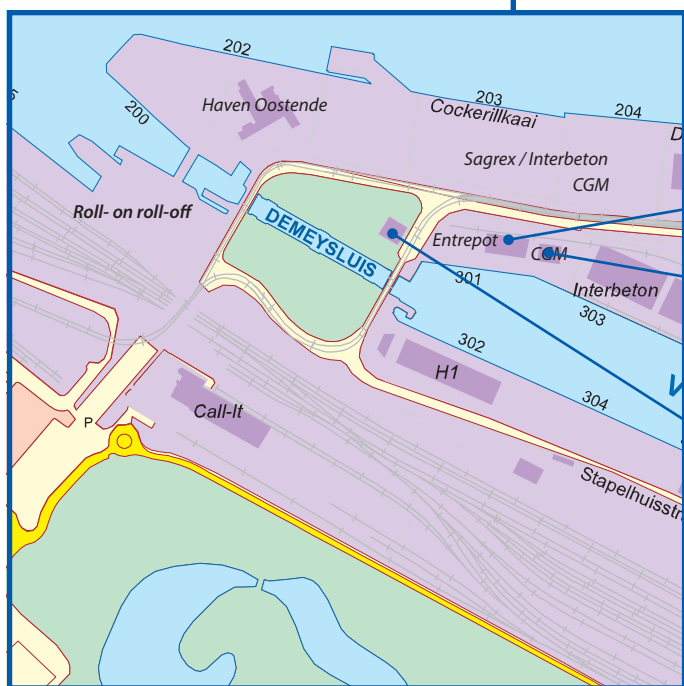


Figuur 20: Goedgekeurd ontwerp Entrepotgebouw





Figuur 21: Detail havenkaart



Entrepotgebouw

Douanegebouw

Havenkapiteinsgebouw

# ARCHITECTURALE EENHEID

Het stapelhuis Entrepot vormt één geheel met het naastliggende Douanegebouw. Dit gebouw werd nog tot september 2019 gebruikt door de douane. Haven Oostende werd eigenaar van het gebouw in juni 2020 en voerde ondertussen herstellingswerken uit aan dit pand.

Het Entrepotgebouw, het Douanegebouw en het Havenkapiteinsgebouw, dat tussen de twee bruggen van de Demeysluis ligt, vormen een architecturale eenheid. Ook dit gebouw wordt gerenoveerd en de sluisbediening aangepast. De renovatie van het Havenkapiteinsgebouw gebeurt onder leiding van de afdeling Maritieme Toegang.



Foto 32: Entrepotgebouw en Douanegebouw



Foto 33: Havenkapiteinsgebouw



# WERF 10

---

## Nieuwe bedrijfscultuur

“It is not hard to make decisions when you know what your values are.”

*Roy E. Disney (1930 – 2009), Amerikaanse zakenman, neef van Walt Disney en bestuurder van The Walt Disney Company*



## WAARDEN

---

Het citaat is een bekende uitspraak van Roy E. Disney. Het respecteren van waarden staat centraal in de beleidsvoering van Haven Oostende. Als Haven Oostende haar missie - het creëren van duurzame tewerkstelling - wil waarmaken, dan is de kracht nodig van het hele team. Duidelijke communicatie staat hierin voorop.

### **Een veilige en gezonde werkomgeving**

De medewerkers toonden een tomeloze inzet om, ondanks de permanente dreiging van het COVID-19 coronavirus, Haven Oostende 100% operationeel te houden. De sanitaire en mitigerende maatregelen hieromtrent werden strikt nageleefd.

Respectvol omgaan met elkaar, begint met het naleven van het fundament ‘Prioriteit geven aan Veiligheid, Gezondheid en Milieu’. In die context moesten we in 2020 helaas afscheid nemen van twee medewerkers. Beiden hadden een voorbeeldfunctie en konden of wilden hun gedrag niet aanpassen waardoor ze niet alleen zichzelf maar ook hun collega's in gevaar brachten. Belangrijk hierbij is dat de stopzetting van de overeenkomsten voorafgegaan werd door herhaalde gesprekken, informatierondes en waarschuwingen.



## Duidelijke afspraken

In 2020 werden een aantal concrete zaken uitgewerkt die het mogelijk maken om de nieuwe bedrijfscultuur verder uit te rollen. Er zijn leidraden en richtlijnen ter beschikking gesteld in de vorm van protocollen zodat het voor iedereen duidelijk is binnen welk kader er kan gewerkt worden. Het biedt duidelijkheid en vermijdt misverstanden en stress.

De protocollen bieden de nodige instrumenten om bepaalde taken duidelijk en correct uit te voeren. Tevens is het nemen van een dringende of belangrijke beslissing makkelijker als deze afgetoetst wordt aan de waarden van Haven Oostende.

Tegelijkertijd wordt erover gewaakt dat dit proces niet culpabiliserend is. Suggesties over de optimalisatie van werkprocessen worden gehoord en in overweging genomen.

## Stimulerende werkethiek

Met de veiligheidsslogan ‘Meld onveilige situaties’ worden de medewerkers gestimuleerd om op eigen initiatief onveilige situaties op te merken en te melden. Dit slaat niet enkel op fysieke zaken, maar kan ook in (administratieve) werkprocessen voorkomen. Haven Oostende wil luisteren naar haar medewerkers en ze vertrouwen geven.

Als een medewerker zich gewaardeerd voelt en gehoord wordt, zal hij of zij minder efficiënte processen durven melden en meedenken hoe ze kunnen geoptimaliseerd worden.

Op die manier krijgen nieuwe voorstellen een kans. Haven Oostende streeft naar een werksfeer waarin we open communiceren, de talenten van medewerkers waarderen, openstaan voor kritiek en waarin met de juiste motivatie ruimte is voor de optimalisatie van Haven Oostende.

Om de werkmotivatie van medewerkers te stimuleren, wordt ruimte gemaakt voor persoonlijke ontplooiing. Daarom worden de medewerkers geïnformeerd over het beleid en krijgen ze kansen om opleidingen te volgen.







## SAMENSTELLING DIRECTIECOMITE EN RAAD VAN BESTUUR

4

### 4.1. SAMENSTELLING DIRECTIECOMITE

Het directiecomité is als volgt samengesteld (alfabetisch op achternaam):

De heer Jan Allaert; Commercieel directeur

De heer Mario Calbert; Havenkapitein

De heer Dirk Declerck; CEO – Gedelegeerd Bestuurder

De heer Bart Tommelein; Bestuurder

De heer Philip Van Speybroeck; Financieel-administratief directeur

Mevrouw Charlotte Verkeyn; Voorzitter Raad van Bestuur

Het directiecomité wordt voorgezeten door de heer Dirk Declerck.

### 4.2. SAMENSTELLING RAAD VAN BESTUUR

#### 4.2.1 VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR en CEO - GEDELEGEERD BESTUURDER

Mevrouw Charlotte Verkeyn; Voorzitter Raad van Bestuur en Havenschepen

De heer Dirk Declerck; CEO - Gedelegeerd Bestuurder



Charlotte Verkeyn



Dirk Declerck



4.2.2. VERTEGENWOORDIGING VAN DE AANDEELHOUDER (Stad Oostende)

Mevrouw An Casteleyn  
De heer Wouter De Vriendt  
De heer Steven Nagels  
De heer Bart Tommelein  
De heer Alan Van Laer



An Casteleyn



Wouter De Vriendt



Steven Nagels



Bart Tommelein



Alan Van Laer

4.2.3. ONAFHANKELIJKE BESTUURDERS

De heer Bart Brackx  
Prof. Dr. Carl Devos  
Mevrouw Lisa Devriese  
Mevrouw Hannelore Hochepped  
Mevrouw Kathy Van Damme  
Prof. Dr. Eric Van Hooydonk



Bart Brackx



Carl Devos



Lisa Devriese



Hannelore Hochepped



Kathy Van Damme



Eric Van Hooydonk





## SLOTWOORD EN VOORUITBLIK

5

**DIRK DECLERCK**, CEO - Gedelegeerd Bestuurder

“Het mooie aan de toekomst is dat we ze zelf mee kunnen creëren.”

2020 is het jaar gebleken waarin Haven Oostende de stormachtige situatie ten gevolge van het COVID-19 coronavirus operationeel en economisch zeer goed doorstaan heeft.

Toch beseffen we maar al te goed dat de impact van deze pandemie in 2021 nog ten volle zal doorwegen. Investeringsprojecten waarvoor onze zwaarlastterminal uitstekende oplossingen biedt, werden uitgesteld. Er wordt verwacht dat de verminderde trafiek zich slechts geleidelijk zal herstellen en de noodzakelijke kosten- en investeringslast om onze installaties verder op punt te stellen zal ook in 2021 hoog zijn.

Wanneer cycliciteit en algemene economische terugval samenvallen wordt een perfecte storm gecreëerd die de economische realiteit erg ongunstig beïnvloedt. Haven Oostende wenst te excelleren in gediversifieerde nichemarkten en heeft aangetoond dat deze visie en de onderliggende strategie succesvol zijn om duurzame tewerkstelling te garanderen.

**Het mooie aan de toekomst is dat we ze zelf mee kunnen creëren.**

In een veranderend haven- en maritiem landschap is het zaak om onze unieke positie verder uit te bouwen en blijvend in te zetten op het creëren van toegevoegde waarde met watergebonden activiteiten.

Het DNA van Haven Oostende is duidelijk verschillend van andere Vlaamse Havens. Door haar eigenheid en positionering kan Haven Oostende haar rol in het Vlaamse Havenlandschap te midden van Europese en Wereldhavens blijven opnemen.

Haven Oostende zal zich ook in 2021 onverminderd inzetten voor de creatie van watergebonden werk en welvaart voor Oostende en Vlaanderen. Dit door nog meer investeerders naar het havengebied aan te trekken en onze maritieme trafieken verder uit te bouwen.

Dirk Declerck





## BALANSEN EN JAARREKENINGEN

6

**Haven Oostende NV van Publiek Recht**

**REBO nv**

**MultiTech nv**



|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0259.978.212 | VOL 3.1 |
|-----|--------------|---------|

JAARREKENING

BALANS NA WINSTVERDELING

|   | Toel.       | Codes | Boekjaar      | Vorig boekjaar |
|---|-------------|-------|---------------|----------------|
| ACTIVA  |             |       |               |                |
| OPRICHTINGSKOSTEN .....                                       | 6.1         | 20    |               |                |
| VASTE ACTIVA .....  |             | 21/28 | 31.875.812,81 | 32.712.956,21  |
| Immateriële vaste activa .....                                | 6.2         | 21    |               |                |
| Materiële vaste activa .....                                  | 6.3         | 22/27 | 23.421.146,57 | 24.108.289,97  |
| Terreinen en gebouwen .....                                   |             | 22    | 21.173.627,92 | 22.929.691,85  |
| Installaties, machines en uitrusting .....                    |             | 23    | 578.515,37    | 637.570,05     |
| Meubilair en rollend materieel .....                          |             | 24    | 633.428,54    | 514.820,62     |
| Leasing en soortgelijke rechten .....                         |             | 25    |               |                |
| Overige materiële vaste activa .....                          |             | 26    |               |                |
| Activa in aanbouw en vooruitbetalingen .....                  |             | 27    | 1.035.574,74  | 26.207,45      |
| Financiële vaste activa .....                                 | 6.4 / 6.5.1 | 28    | 8.454.666,24  | 8.604.666,24   |
| Verbonden ondernemingen .....                                 | 6.15        | 280/1 | 7.235.691,24  | 7.235.691,24   |
| Deelnemingen .....  |             | 280   | 6.235.691,24  | 6.235.691,24   |
| Vorderingen .....   |             | 281   | 1.000.000,00  | 1.000.000,00   |
| Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat ..... | 6.15        | 282/3 | 1.000.000,00  | 1.000.000,00   |
| Deelnemingen .....  |             | 282   | 1.000.000,00  | 1.000.000,00   |
| Vorderingen .....   |             | 283   |               |                |
| Andere financiële vaste activa .....                          |             | 284/8 | 218.975,00    | 368.975,00     |
| Aandelen .....  |             | 284   | 217.975,00    | 367.975,00     |
| Vorderingen en borgtochten in contanten .....                 |             | 285/8 | 1.000,00      | 1.000,00       |



|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0259.978.212 | VOL 3.1 |
|-----|--------------|---------|

|   | Toel.       | Codes | Boekjaar      | Vorig boekjaar |
|---|-------------|-------|---------------|----------------|
| <b>VLOTTENDE ACTIVA</b> .....                       |             | 29/58 | 9.506.157,66  | 8.020.143,54   |
| <b>Vorderingen op meer dan één jaar</b> .....       |             | 29    |               |                |
| Handelsvorderingen .....                            |             | 290   |               |                |
| Overige vorderingen .....                           |             | 291   |               |                |
| <b>Vorraden en bestellingen in uitvoering</b> ..... |             | 3     |               |                |
| Vorraden .....                                      |             | 30/36 |               |                |
| Grond- en hulpstoffen .....                         |             | 30/31 |               |                |
| Goederen in bewerking .....                         |             | 32    |               |                |
| Gereed product .....                                |             | 33    |               |                |
| Handelsgoederen .....                               |             | 34    |               |                |
| Onroerende goederen bestemd voor verkoop .....      |             | 35    |               |                |
| Vooruitbetalingen .....                             |             | 36    |               |                |
| Bestellingen in uitvoering .....                    |             | 37    |               |                |
| <b>Vorderingen op ten hoogste één jaar</b> .....    |             | 40/41 | 1.773.053,25  | 3.482.915,12   |
| Handelsvorderingen .....                            |             | 40    | 1.772.712,95  | 3.103.039,54   |
| Overige vorderingen .....                           |             | 41    | 340,30        | 379.875,58     |
| <b>Geldbeleggingen</b> .....                        | 6.5.1 / 6.6 | 50/53 |               |                |
| Eigen aandelen .....                                |             | 50    |               |                |
| Overige beleggingen .....                           |             | 51/53 |               |                |
| <b>Liquide middelen</b> .....                       |             | 54/58 | 7.488.661,71  | 4.278.768,72   |
| <b>Overlopende rekeningen</b> .....                 | 6.6         | 490/1 | 244.442,70    | 258.459,70     |
| <b>TOTAAL DER ACTIVA</b> .....                      |             | 20/58 | 41.381.970,47 | 40.733.099,75  |

|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0259.978.212 | VOL 3.2 |
|-----|--------------|---------|

|  | Toel.   | Codes | Boekjaar      | Vorig boekjaar |
|--|---------|-------|---------------|----------------|
| <b>PASSIVA</b>   |         |       |               |                |
| <b>EIGEN VERMOGEN</b> .....  |         | 10/15 | 36.266.647,73 | 35.870.739,12  |
| <b>Kapitaal</b> .....  | 6.7.1   | 10    | 30.426.138,37 | 30.426.138,37  |
| Geplaatst kapitaal .....   |         | 100   | 30.426.138,37 | 30.426.138,37  |
| Niet-opgevraagd kapitaal <sup>4</sup> .....  |         | 101   |               |                |
| <b>Uitgiftepremies</b> .....   |         | 11    |               |                |
| <b>Herwaarderingsmeerwaarden</b> .....   |         | 12    |               |                |
| <b>Reserves</b> .....  |         | 13    | 66.964,03     | 13.991,60      |
| Wettelijke reserve .....   |         | 130   | 66.964,03     | 13.991,60      |
| Onbeschikbare reserves .....   |         | 131   |               |                |
| Voor eigen aandelen .....  |         | 1310  |               |                |
| Andere .....   |         | 1311  |               |                |
| Belastingvrije reserves .....  |         | 132   |               |                |
| Beschikbare reserves .....   |         | 133   |               |                |
| <b>Overgedragen winst (verlies)</b> .....  | (+)/(-) | 14    | 1.090.519,80  | 84.043,55      |
| <b>Kapitaalsubsidies</b> .....   |         | 15    | 4.683.025,53  | 5.346.565,60   |
| <b>Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief</b> <sup>5</sup> ..... |         | 19    |               |                |
| <b>VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN</b> ..                                       |         | 16    |               | 119.850,00     |
| <b>Voorzieningen voor risico's en kosten</b> .....                                       |         | 160/5 |               | 119.850,00     |
| Pensioenen en soortgelijke verplichtingen .....  |         | 160   |               |                |
| Fiscale lasten .....   |         | 161   |               |                |
| Grote herstellings- en onderhoudswerken .....  |         | 162   |               |                |
| Milieuverplichtingen .....   |         | 163   |               |                |
| Overige risico's en kosten .....   | 6.8     | 164/5 |               | 119.850,00     |
| <b>Uitgestelde belastingen</b> .....   |         | 168   |               |                |

<sup>4</sup> Bedrag in mindering te brengen van het geplaatst kapitaal.

<sup>5</sup> Bedrag in mindering te brengen van de andere bestanddelen van het eigen vermogen.



|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0259.978.212 | VOL 3.2 |
|-----|--------------|---------|

|  | Toel. | Codes | Boekjaar      | Vorig boekjaar |
|--|-------|-------|---------------|----------------|
| <b>SCHULDEN</b> .....  |       | 17/49 | 5.115.322,74  | 4.742.510,63   |
| <b>Schulden op meer dan één jaar</b> .....                                     | 6.9   | 17    | 1.450.142,47  | 1.761.892,68   |
| Financiële schulden .....  |       | 170/4 | 1.450.142,47  | 1.761.892,68   |
| Achtergestelde leningen .....  |       | 170   |               |                |
| Niet-achtergestelde obligatieleningen .....                                    |       | 171   |               |                |
| Leasingschulden en soortgelijke schulden .....                                 |       | 172   |               |                |
| Kredietinstellingen .....  |       | 173   | 1.450.142,47  | 1.761.892,68   |
| Overige leningen .....   |       | 174   |               |                |
| Handelsschulden .....  |       | 175   |               |                |
| Leveranciers .....   |       | 1750  |               |                |
| Te betalen wissels .....   |       | 1751  |               |                |
| Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen .....                              |       | 176   |               |                |
| Overige schulden .....   |       | 178/9 |               |                |
| <b>Schulden op ten hoogste één jaar</b> .....                                  | 6.9   | 42/48 | 3.619.818,99  | 2.975.325,81   |
| Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen .....              |       | 42    | 311.750,21    | 304.149,21     |
| Financiële schulden .....  |       | 43    |               |                |
| Kredietinstellingen .....  |       | 430/8 |               |                |
| Overige leningen .....   |       | 439   |               |                |
| Handelsschulden .....  |       | 44    | 2.621.161,72  | 2.101.177,29   |
| Leveranciers .....   |       | 440/4 | 2.621.161,72  | 2.101.177,29   |
| Te betalen wissels .....   |       | 441   |               |                |
| Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen .....                              |       | 46    |               |                |
| Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ..... | 6.9   | 45    | 638.474,06    | 537.214,35     |
| Belastingen .....  |       | 450/3 | 153.382,77    | 91.385,65      |
| Bezoldigingen en sociale lasten .....  |       | 454/9 | 485.091,29    | 445.828,70     |
| Overige schulden .....   |       | 47/48 | 48.433,00     | 32.784,96      |
| <b>Overlopende rekeningen</b> .....  | 6.9   | 492/3 | 45.361,28     | 5.292,14       |
| <b>TOTAAL VAN DE PASSIVA</b> .....   |       | 10/49 | 41.381.970,47 | 40.733.099,75  |

|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0259.978.212 | VOL 4 |
|-----|--------------|-------|

RESULTATENREKENING

|  | Toel. | Codes  | Boekjaar      | Vorig boekjaar |
|--|-------|--------|---------------|----------------|
| <b>Bedrijfsopbrengsten</b> .....   |       | 70/76A | 12.374.149,78 | 11.036.901,46  |
| Omzet .....  | 6.10  | 70     | 10.538.938,88 | 9.080.560,07   |
| Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname) .....(+)/(-)                  |       | 71     |               |                |
| Geproduceerde vaste activa .....   |       | 72     | 59.016,25     | 51.870,04      |
| Andere bedrijfsopbrengsten .....   | 6.10  | 74     | 1.776.194,65  | 1.904.471,35   |
| Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten .....  | 6.12  | 76A    |               |                |
| <b>Bedrijfskosten</b> .....  |       | 60/66A | 11.816.541,17 | 11.588.884,93  |
| Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen .....   |       | 60     |               |                |
| Aankopen .....   |       | 600/8  |               |                |
| Voorraad: afname (toename) .....(+)/(-)  |       | 609    |               |                |
| Diensten en diverse goederen .....   |       | 61     | 5.432.266,12  | 5.400.642,67   |
| Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen .....(+)/(-)   | 6.10  | 62     | 2.941.918,76  | 2.812.460,62   |
| Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa .....                    |       | 630    | 2.902.264,48  | 3.217.873,62   |
| Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) .....(+)/(-) |       | 631/4  | 1.416,44      | 14.497,03      |
| Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) .....(+)/(-)                                | 6.10  | 635/8  | -119.850,00   | -251.150,00    |
| Andere bedrijfskosten .....  | 6.10  | 640/8  | 658.525,37    | 394.560,99     |
| Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten .....  |       | 649    |               |                |
| Niet-recurrente bedrijfskosten .....   | 6.12  | 66A    |               |                |
| <b>Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)</b> .....(+)/(-)  |       | 9901   | 557.608,61    | -551.983,47    |



|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0259.978.212 | VOL 4 |
|-----|--------------|-------|

|  | Toel. | Codes  | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|--|-------|--------|--------------|----------------|
| <b>Financiële opbrengsten</b> .....  |       | 75/76B | 690.750,48   | 859.125,23     |
| Recurrente financiële opbrengsten .....  |       | 75     | 690.750,48   | 740.400,23     |
| Opbrengsten uit financiële vaste activa .....  |       | 750    |              |                |
| Opbrengsten uit vlottende activa .....   |       | 751    | 24.931,51    | 20.815,07      |
| Andere financiële opbrengsten .....  | 6.11  | 752/9  | 665.818,97   | 719.585,16     |
| Niet-recurrente financiële opbrengsten .....   | 6.12  | 76B    |              | 118.725,00     |
| <b>Financiële kosten</b> .....   | 6.11  | 65/66B | 187.153,38   | 24.828,64      |
| Recurrente financiële kosten .....   |       | 65     | 37.153,38    | 24.828,64      |
| Kosten van schulden .....  |       | 650    | 30.362,95    | 17.027,45      |
| Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugneming) .....(+)/(-) |       | 651    |              |                |
| Andere financiële kosten .....   |       | 652/9  | 6.790,43     | 7.801,19       |
| Niet-recurrente financiële kosten .....  | 6.12  | 66B    | 150.000,00   |                |
| <b>Winst (Verlies) van het boekjaar voor belasting</b> .....(+)/(-)  |       | 9903   | 1.061.205,71 | 282.313,12     |
| <b>Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen</b> .....  |       | 780    |              |                |
| <b>Overboeking naar de uitgestelde belastingen</b> .....   |       | 680    |              |                |
| <b>Belastingen op het resultaat</b> .....(+)/(-)   | 6.13  | 67/77  | 1.757,03     | 2.481,09       |
| Belastingen .....  |       | 670/3  | 2.097,33     | 2.481,09       |
| Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen .....   |       | 77     | 340,30       |                |
| <b>Winst (Verlies) van het boekjaar</b> .....(+)/(-)   |       | 9904   | 1.059.448,68 | 279.832,03     |
| <b>Onttrekking aan de belastingvrije reserves</b> .....  |       | 789    |              |                |
| <b>Overboeking naar de belastingvrije reserves</b> .....   |       | 689    |              |                |
| <b>Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar</b> .....(+)/(-)  |       | 9905   | 1.059.448,68 | 279.832,03     |

|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0259.978.212 | VOL 5 |
|-----|--------------|-------|

RESULTAATVERWERKING

|   | Codes  | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|---|--------|--------------|----------------|
| <b>Te bestemmen winst (verlies)</b> .....(+)/(-)                  | 9906   | 1.143.492,23 | 98.035,15      |
| Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar .....(+)/(-)        | (9905) | 1.059.448,68 | 279.832,03     |
| Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar .....(+)/(-) | 14P    | 84.043,55    | -181.796,88    |
| <b>Onttrekking aan het eigen vermogen</b> .....                   | 791/2  |              |                |
| aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies .....                  | 791    |              |                |
| aan de reserves .....   | 792    |              |                |
| <b>Toevoeging aan het eigen vermogen</b> .....                    | 691/2  | 52.972,43    | 13.991,60      |
| aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies .....                  | 691    |              |                |
| aan de wettelijke reserve .....                                   | 6920   | 52.972,43    | 13.991,60      |
| aan de overige reserves .....                                     | 6921   |              |                |
| <b>Over te dragen winst (verlies)</b> .....(+)/(-)                | (14)   | 1.090.519,80 | 84.043,55      |
| <b>Tussenkost van de vennoten in het verlies</b> .....            | 794    |              |                |
| <b>Uit te keren winst</b> .....                                   | 694/7  |              |                |
| Vergoeding van het kapitaal .....                                 | 694    |              |                |
| Bestuurders of zaakvoerders .....                                 | 695    |              |                |
| Werknemers .....  | 696    |              |                |
| Andere rechthebbenden .....                                       | 697    |              |                |



JAARREKENING

BALANS NA WINSTVERDELING

|   | Toel.       | Codes | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|---|-------------|-------|--------------|----------------|
| ACTIVA  |             |       |              |                |
| OPRICHTINGSKOSTEN .....                                       | 6.1         | 20    |              |                |
| VASTE ACTIVA .....  |             | 21/28 | 2.554.217,33 | 2.898.798,89   |
| Immateriële vaste activa .....                                | 6.2         | 21    |              |                |
| Materiële vaste activa .....                                  | 6.3         | 22/27 | 2.554.217,33 | 2.898.798,89   |
| Terreinen en gebouwen .....                                   |             | 22    | 2.542.658,72 | 2.875.681,65   |
| Installaties, machines en uitrusting .....                    |             | 23    |              |                |
| Meubilair en rollend materieel .....                          |             | 24    |              |                |
| Leasing en soortgelijke rechten .....                         |             | 25    | 11.558,61    | 23.117,24      |
| Overige materiële vaste activa .....                          |             | 26    |              |                |
| Activa in aanbouw en vooruitbetalingen .....                  |             | 27    |              |                |
| Financiële vaste activa .....                                 | 6.4 / 6.5.1 | 28    |              |                |
| Verbonden ondernemingen                                       | 6.15        | 280/1 |              |                |
| Deelnemingen .....  |             | 280   |              |                |
| Vorderingen .....   |             | 281   |              |                |
| Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat ..... | 6.15        | 282/3 |              |                |
| Deelnemingen .....  |             | 282   |              |                |
| Vorderingen .....   |             | 283   |              |                |
| Andere financiële vaste activa .....                          |             | 284/8 |              |                |
| Aandelen .....  |             | 284   |              |                |
| Vorderingen en borgtochten in contanten .....                 |             | 285/8 |              |                |



|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0830.833.011 | VOL 3.1 |
|-----|--------------|---------|

|   | Toel.       | Codes | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|---|-------------|-------|--------------|----------------|
| <b>VLOTTENDE ACTIVA</b> .....                       |             | 29/58 | 3.308.251,23 | 2.706.518,02   |
| <b>Vorderingen op meer dan één jaar</b> .....       |             | 29    |              |                |
| Handelsvorderingen .....                            |             | 290   |              |                |
| Overige vorderingen .....                           |             | 291   |              |                |
| <b>Vorraden en bestellingen in uitvoering</b> ..... |             | 3     |              |                |
| Vorraden .....                                      |             | 30/36 |              |                |
| Grond- en hulpstoffen .....                         |             | 30/31 |              |                |
| Goederen in bewerking .....                         |             | 32    |              |                |
| Gereed product .....                                |             | 33    |              |                |
| Handelsgoederen .....                               |             | 34    |              |                |
| Onroerende goederen bestemd voor verkoop .....      |             | 35    |              |                |
| Vooruitbetalingen .....                             |             | 36    |              |                |
| Bestellingen in uitvoering .....                    |             | 37    |              |                |
| <b>Vorderingen op ten hoogste één jaar</b> .....    |             | 40/41 | 135.853,63   | 199.441,18     |
| Handelsvorderingen .....                            |             | 40    | 40.352,21    | 103.794,60     |
| Overige vorderingen .....                           |             | 41    | 95.501,42    | 95.646,58      |
| <b>Geldbeleggingen</b> .....                        | 6.5.1 / 6.6 | 50/53 |              |                |
| Eigen aandelen .....                                |             | 50    |              |                |
| Overige beleggingen .....                           |             | 51/53 |              |                |
| <b>Liquide middelen</b> .....                       |             | 54/58 | 3.167.819,29 | 2.502.337,34   |
| <b>Overlopende rekeningen</b> .....                 | 6.6         | 490/1 | 4.578,31     | 4.739,50       |
| <b>TOTAAL DER ACTIVA</b> .....                      |             | 20/58 | 5.862.468,56 | 5.605.316,91   |

|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0830.833.011 | VOL 3.2 |
|-----|--------------|---------|

|  | Toel.   | Codes | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|--|---------|-------|--------------|----------------|
| <b>PASSIVA</b>   |         |       |              |                |
| <b>EIGEN VERMOGEN</b> .....  |         | 10/15 | 2.961.422,39 | 2.362.482,44   |
| <b>Kapitaal</b> .....  | 6.7.1   | 10    | 1.755.600,00 | 1.755.600,00   |
| Geplaatst kapitaal .....   |         | 100   | 1.755.600,00 | 1.755.600,00   |
| Niet-opgevraagd kapitaal <sup>4</sup> .....  |         | 101   |              |                |
| <b>Uitgiftepremies</b> .....   |         | 11    |              |                |
| <b>Herwaarderingsmeerwaarden</b> .....   |         | 12    |              |                |
| <b>Reserves</b> .....  |         | 13    | 594.963,73   | 565.016,73     |
| Wettelijke reserve .....   |         | 130   | 83.463,73    | 53.516,73      |
| Onbeschikbare reserves .....   |         | 131   |              |                |
| Voor eigen aandelen .....  |         | 1310  |              |                |
| Andere .....   |         | 1311  |              |                |
| Belastingvrije reserves .....  |         | 132   | 511.500,00   | 511.500,00     |
| Beschikbare reserves .....   |         | 133   |              |                |
| <b>Overgedragen winst (verlies)</b> .....  | (+)/(–) | 14    | 610.858,66   | 41.865,71      |
| <b>Kapitaalsubsidies</b> .....   |         | 15    |              |                |
| <b>Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief <sup>5</sup></b> ..... |         | 19    |              |                |
| <b>VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN</b> ..                                       |         | 16    |              |                |
| <b>Vorzieningen voor risico's en kosten</b> .....  |         | 160/5 |              |                |
| Pensioenen en soortgelijke verplichtingen .....  |         | 160   |              |                |
| Fiscale lasten .....   |         | 161   |              |                |
| Grote herstellings- en onderhoudswerken .....  |         | 162   |              |                |
| Milieuverplichtingen .....   |         | 163   |              |                |
| Overige risico's en kosten .....   | 6.8     | 164/5 |              |                |
| <b>Uitgestelde belastingen</b> .....   |         | 168   |              |                |

<sup>4</sup> Bedrag in mindering te brengen van het geplaatst kapitaal.

<sup>5</sup> Bedrag in mindering te brengen van de andere bestanddelen van het eigen vermogen.



|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0830.833.011 | VOL 3.2 |
|-----|--------------|---------|

|  | Toel. | Codes | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|--|-------|-------|--------------|----------------|
| <b>SCHULDEN</b> .....  |       | 17/49 | 2.901.046,17 | 3.242.834,47   |
| <b>Schulden op meer dan één jaar</b> .....                                     | 6.9   | 17    | 2.470.666,96 | 2.753.255,40   |
| Financiële schulden .....  |       | 170/4 | 2.470.666,96 | 2.753.255,40   |
| Achtergestelde leningen .....  |       | 170   |              |                |
| Niet-achtergestelde obligatieleningen .....                                    |       | 171   |              |                |
| Leasingschulden en soortgelijke schulden .....                                 |       | 172   | 15.415,05    | 23.305,57      |
| Kredietinstellingen .....  |       | 173   | 2.455.251,91 | 2.729.949,83   |
| Overige leningen .....   |       | 174   |              |                |
| Handelsschulden .....  |       | 175   |              |                |
| Leveranciers .....   |       | 1750  |              |                |
| Te betalen wissels .....   |       | 1751  |              |                |
| Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen .....                              |       | 176   |              |                |
| Overige schulden .....   |       | 178/9 |              |                |
| <b>Schulden op ten hoogste één jaar</b> .....                                  | 6.9   | 42/48 | 413.814,75   | 472.322,09     |
| Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen .....              |       | 42    | 282.588,44   | 279.673,35     |
| Financiële schulden .....  |       | 43    |              |                |
| Kredietinstellingen .....  |       | 430/8 |              |                |
| Overige leningen .....   |       | 439   |              |                |
| Handelsschulden .....  |       | 44    | 111.810,00   | 165.984,84     |
| Leveranciers .....   |       | 440/4 | 111.810,00   | 165.984,84     |
| Te betalen wissels .....   |       | 441   |              |                |
| Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen .....                              |       | 46    |              |                |
| Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ..... | 6.9   | 45    | 19.416,31    | 26.663,90      |
| Belastingen .....  |       | 450/3 | 3.684,77     | 3.651,88       |
| Bezoldigingen en sociale lasten .....  |       | 454/9 | 15.731,54    | 23.012,02      |
| Overige schulden .....   |       | 47/48 |              |                |
| <b>Overlopende rekeningen</b> .....  | 6.9   | 492/3 | 16.564,46    | 17.256,98      |
| <b>TOTAAL VAN DE PASSIVA</b> .....   |       | 10/49 | 5.862.468,56 | 5.605.316,91   |

|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0830.833.011 | VOL 4 |
|-----|--------------|-------|

RESULTATENREKENING

|  | Toel. | Codes  | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|--|-------|--------|--------------|----------------|
| <b>Bedrijfsopbrengsten</b> .....   |       | 70/76A | 3.424.184,78 | 1.870.678,78   |
| Omzet .....  | 6.10  | 70     | 3.424.184,78 | 1.074.090,19   |
| Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname) .....(+)/(-)                  |       | 71     |              |                |
| Geproduceerde vaste activa .....   |       | 72     |              |                |
| Andere bedrijfsopbrengsten .....   | 6.10  | 74     |              | 209,14         |
| Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten .....  | 6.12  | 76A    |              | 796.379,45     |
| <b>Bedrijfskosten</b> .....  |       | 60/66A | 2.528.152,06 | 1.475.176,29   |
| Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen .....   |       | 60     |              |                |
| Aankopen .....   |       | 600/8  |              |                |
| Voorraad: afname (toename) .....(+)/(-)  |       | 609    |              |                |
| Diensten en diverse goederen .....   |       | 61     | 1.955.383,20 | 859.144,27     |
| Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen .....(+)/(-)   | 6.10  | 62     | 120.966,33   | 117.219,75     |
| Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa .....                    |       | 630    | 373.358,96   | 372.416,47     |
| Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) .....(+)/(-) |       | 631/4  |              | 43.200,00      |
| Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) .....(+)/(-)                                | 6.10  | 635/8  |              |                |
| Andere bedrijfskosten .....  | 6.10  | 640/8  | 78.443,57    | 83.195,80      |
| Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten .....  |       | 649    |              |                |
| Niet-recurrente bedrijfskosten .....   | 6.12  | 66A    |              |                |
| <b>Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)</b> .....(+)/(-)  |       | 9901   | 896.032,72   | 395.502,49     |



|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0830.833.011 | VOL 4 |
|-----|--------------|-------|

|  | Toel. | Codes  | Boekjaar   | Vorig boekjaar |
|--|-------|--------|------------|----------------|
| <b>Financiële opbrengsten</b> .....  |       | 75/76B | 10.863,45  | 10,50          |
| Recurrente financiële opbrengsten .....  |       | 75     | 10.863,45  | 10,50          |
| Opbrengsten uit financiële vaste activa .....  |       | 750    |            |                |
| Opbrengsten uit vlottende activa .....   |       | 751    |            |                |
| Andere financiële opbrengsten .....  | 6.11  | 752/9  | 10.863,45  | 10,50          |
| Niet-recurrente financiële opbrengsten .....   | 6.12  | 76B    |            |                |
| <b>Financiële kosten</b> .....   | 6.11  | 65/66B | 53.144,95  | 56.614,16      |
| Recurrente financiële kosten .....   |       | 65     | 53.144,95  | 56.614,16      |
| Kosten van schulden .....  |       | 650    | 51.525,87  | 56.604,74      |
| Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugneming) .....(+)/(-) |       | 651    |            |                |
| Andere financiële kosten .....   |       | 652/9  | 1.619,08   | 9,42           |
| Niet-recurrente financiële kosten .....  | 6.12  | 66B    |            |                |
| <b>Winst (Verlies) van het boekjaar voor belasting</b> .....(+)/(-)  |       | 9903   | 853.751,22 | 338.898,83     |
| <b>Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen</b> .....  |       | 780    |            |                |
| <b>Overboeking naar de uitgestelde belastingen</b> .....   |       | 680    |            |                |
| <b>Belastingen op het resultaat</b> .....(+)/(-)   | 6.13  | 67/77  | 254.811,27 | 106.087,90     |
| Belastingen .....  |       | 670/3  | 321.759,62 | 129.414,24     |
| Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen .....   |       | 77     | 66.948,35  | 23.326,34      |
| <b>Winst (Verlies) van het boekjaar</b> .....(+)/(-)   |       | 9904   | 598.939,95 | 232.810,93     |
| <b>Onttrekking aan de belastingvrije reserves</b> .....  |       | 789    |            |                |
| <b>Overboeking naar de belastingvrije reserves</b> .....   |       | 689    |            | 10.750,00      |
| <b>Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar</b> .....(+)/(-)  |       | 9905   | 598.939,95 | 222.060,93     |

|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0830.833.011 | VOL 5 |
|-----|--------------|-------|

RESULTAATVERWERKING

|   | Codes  | Boekjaar   | Vorig boekjaar |
|---|--------|------------|----------------|
| <b>Te bestemmen winst (verlies)</b> .....(+)/(-)                  | 9906   | 640.805,66 | 52.968,76      |
| Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar .....(+)/(-)        | (9905) | 598.939,95 | 222.060,93     |
| Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar .....(+)/(-) | 14P    | 41.865,71  | -169.092,17    |
| <b>Onttrekking aan het eigen vermogen</b> .....                   | 791/2  |            |                |
| aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies .....                  | 791    |            |                |
| aan de reserves .....   | 792    |            |                |
| <b>Toevoeging aan het eigen vermogen</b> .....                    | 691/2  | 29.947,00  | 11.103,05      |
| aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies .....                  | 691    |            |                |
| aan de wettelijke reserve .....                                   | 6920   | 29.947,00  | 11.103,05      |
| aan de overige reserves .....                                     | 6921   |            |                |
| <b>Over te dragen winst (verlies)</b> .....(+)/(-)                | (14)   | 610.858,66 | 41.865,71      |
| <b>Tussenkost van de vennoten in het verlies</b> .....            | 794    |            |                |
| <b>Uit te keren winst</b> .....                                   | 694/7  |            |                |
| Vergoeding van het kapitaal .....                                 | 694    |            |                |
| Bestuurders of zaakvoerders .....                                 | 695    |            |                |
| Werknemers .....  | 696    |            |                |
| Andere rechthebbenden .....                                       | 697    |            |                |



JAARREKENING

BALANS NA WINSTVERDELING

|   | Toel.       | Codes | Boekjaar   | Vorig boekjaar |
|---|-------------|-------|------------|----------------|
| ACTIVA  |             |       |            |                |
| OPRICHTINGSKOSTEN .....                                       | 6.1         | 20    |            |                |
| VASTE ACTIVA .....  |             | 21/28 | 401.004,58 | 490.448,53     |
| Immateriële vaste activa .....                                | 6.2         | 21    |            |                |
| Materiële vaste activa .....                                  | 6.3         | 22/27 | 399.804,90 | 489.248,85     |
| Terreinen en gebouwen .....                                   |             | 22    | 388.702,58 | 473.212,17     |
| Installaties, machines en uitrusting .....                    |             | 23    |            |                |
| Meubilair en rollend materieel .....                          |             | 24    | 11.102,32  | 16.036,68      |
| Leasing en soortgelijke rechten .....                         |             | 25    |            |                |
| Overige materiële vaste activa .....                          |             | 26    |            |                |
| Activa in aanbouw en vooruitbetalingen .....                  |             | 27    |            |                |
| Financiële vaste activa .....                                 | 6.4 / 6.5.1 | 28    | 1.199,68   | 1.199,68       |
| Verbonden ondernemingen                                       | 6.15        | 280/1 |            |                |
| Deelnemingen .....  |             | 280   |            |                |
| Vorderingen .....   |             | 281   |            |                |
| Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat ..... | 6.15        | 282/3 |            |                |
| Deelnemingen .....  |             | 282   |            |                |
| Vorderingen .....   |             | 283   |            |                |
| Andere financiële vaste activa .....                          |             | 284/8 | 1.199,68   | 1.199,68       |
| Aandelen .....  |             | 284   | 1.162,50   | 1.162,50       |
| Vorderingen en borgtochten in contanten .....                 |             | 285/8 | 37,18      | 37,18          |

|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0462.024.262 | VOL 3.1 |
|-----|--------------|---------|

|   | Toel.       | Codes | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|---|-------------|-------|--------------|----------------|
| <b>VLOTTENDE ACTIVA</b> .....                       |             | 29/58 | 2.028.189,46 | 2.016.719,79   |
| <b>Vorderingen op meer dan één jaar</b> .....       |             | 29    |              |                |
| Handelsvorderingen .....                            |             | 290   |              |                |
| Overige vorderingen .....                           |             | 291   |              |                |
| <b>Vorraden en bestellingen in uitvoering</b> ..... |             | 3     | 75.667,52    | 179.417,39     |
| Vorraden .....                                      |             | 30/36 |              |                |
| Grond- en hulpstoffen .....                         |             | 30/31 |              |                |
| Goederen in bewerking .....                         |             | 32    |              |                |
| Gereed product .....                                |             | 33    |              |                |
| Handelsgoederen .....                               |             | 34    |              |                |
| Onroerende goederen bestemd voor verkoop .....      |             | 35    |              |                |
| Vooruitbetalingen .....                             |             | 36    |              |                |
| Bestellingen in uitvoering .....                    |             | 37    | 75.667,52    | 179.417,39     |
| <b>Vorderingen op ten hoogste één jaar</b> .....    |             | 40/41 | 449.027,55   | 755.870,12     |
| Handelsvorderingen .....                            |             | 40    | 434.963,94   | 704.211,45     |
| Overige vorderingen .....                           |             | 41    | 14.063,61    | 51.658,67      |
| <b>Geldbeleggingen</b> .....                        | 6.5.1 / 6.6 | 50/53 | 750.000,00   | 250.000,00     |
| Eigen aandelen .....                                |             | 50    |              |                |
| Overige beleggingen .....                           |             | 51/53 | 750.000,00   | 250.000,00     |
| <b>Liquide middelen</b> .....                       |             | 54/58 | 753.454,84   | 829.006,30     |
| <b>Overlopende rekeningen</b> .....                 | 6.6         | 490/1 | 39,55        | 2.425,98       |
| <b>TOTAAL DER ACTIVA</b> .....                      |             | 20/58 | 2.429.194,04 | 2.507.168,32   |

|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0462.024.262 | VOL 3.2 |
|-----|--------------|---------|

|  | Toel.   | Codes | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|--|---------|-------|--------------|----------------|
| <b>PASSIVA</b>   |         |       |              |                |
| <b>EIGEN VERMOGEN</b> .....  |         | 10/15 | 2.242.472,06 | 2.215.019,90   |
| <b>Kapitaal</b> .....  | 6.7.1   | 10    | 500.000,00   | 500.000,00     |
| Geplaatst kapitaal .....   |         | 100   | 500.000,00   | 500.000,00     |
| Niet-opgevraagd kapitaal <sup>4</sup> .....  |         | 101   |              |                |
| <b>Uitgiftepremies</b> .....   |         | 11    |              |                |
| <b>Herwaarderingsmeerwaarden</b> .....   |         | 12    |              |                |
| <b>Reserves</b> .....  |         | 13    | 50.000,00    | 50.000,00      |
| Wettelijke reserve.....  |         | 130   | 50.000,00    | 50.000,00      |
| Onbeschikbare reserves .....   |         | 131   |              |                |
| Voor eigen aandelen .....  |         | 1310  |              |                |
| Andere .....   |         | 1311  |              |                |
| Belastingvrije reserves .....  |         | 132   |              |                |
| Beschikbare reserves .....   |         | 133   |              |                |
| <b>Overgedragen winst (verlies)</b> .....  | (+)/(-) | 14    | 1.692.472,06 | 1.665.019,90   |
| <b>Kapitaalsubsidies</b> .....   |         | 15    |              |                |
| <b>Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief</b> <sup>5</sup> ..... |         | 19    |              |                |
| <b>VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN</b> ..                                       |         | 16    |              |                |
| <b>Voorzieningen voor risico's en kosten</b> .....                                       |         | 160/5 |              |                |
| Pensioenen en soortgelijke verplichtingen .....  |         | 160   |              |                |
| Fiscale lasten .....   |         | 161   |              |                |
| Grote herstellings- en onderhoudswerken .....  |         | 162   |              |                |
| Milieuverplichtingen .....   |         | 163   |              |                |
| Overige risico's en kosten .....   | 6.8     | 164/5 |              |                |
| <b>Uitgestelde belastingen</b> .....   |         | 168   |              |                |

<sup>4</sup> Bedrag in mindering te brengen van het geplaatst kapitaal.

<sup>5</sup> Bedrag in mindering te brengen van de andere bestanddelen van het eigen vermogen.



|     |              |         |
|-----|--------------|---------|
| Nr. | 0462.024.262 | VOL 3.2 |
|-----|--------------|---------|

|  | Toel. | Codes | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|--|-------|-------|--------------|----------------|
| <b>SCHULDEN</b> .....  |       | 17/49 | 186.721,98   | 292.148,42     |
| <b>Schulden op meer dan één jaar</b> .....                                     | 6.9   | 17    |              |                |
| Financiële schulden .....  |       | 170/4 |              |                |
| Achtergestelde leningen .....  |       | 170   |              |                |
| Niet-achtergestelde obligatieleningen .....                                    |       | 171   |              |                |
| Leasingschulden en soortgelijke schulden .....                                 |       | 172   |              |                |
| Kredietinstellingen .....  |       | 173   |              |                |
| Overige leningen .....   |       | 174   |              |                |
| Handelsschulden .....  |       | 175   |              |                |
| Leveranciers .....   |       | 1750  |              |                |
| Te betalen wissels .....   |       | 1751  |              |                |
| Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen .....                              |       | 176   |              |                |
| Overige schulden .....   |       | 178/9 |              |                |
| <b>Schulden op ten hoogste één jaar</b> .....                                  | 6.9   | 42/48 | 140.758,80   | 270.648,27     |
| Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen .....              |       | 42    |              |                |
| Financiële schulden .....  |       | 43    |              |                |
| Kredietinstellingen .....  |       | 430/8 |              |                |
| Overige leningen .....   |       | 439   |              |                |
| Handelsschulden .....  |       | 44    | 108.783,53   | 239.880,62     |
| Leveranciers .....   |       | 440/4 | 108.783,53   | 239.880,62     |
| Te betalen wissels .....   |       | 441   |              |                |
| Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen .....                              |       | 46    |              |                |
| Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ..... | 6.9   | 45    | 31.975,27    | 30.767,65      |
| Belastingen .....  |       | 450/3 | 1.341,94     | 1.512,82       |
| Bezoldigingen en sociale lasten .....  |       | 454/9 | 30.633,33    | 29.254,83      |
| Overige schulden .....   |       | 47/48 |              |                |
| <b>Overlopende rekeningen</b> .....  | 6.9   | 492/3 | 45.963,18    | 21.500,15      |
| <b>TOTAAL VAN DE PASSIVA</b> .....   |       | 10/49 | 2.429.194,04 | 2.507.168,32   |

|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0462.024.262 | VOL 4 |
|-----|--------------|-------|

RESULTATENREKENING

|  | Toel. | Codes  | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|--|-------|--------|--------------|----------------|
| <b>Bedrijfsopbrengsten</b> .....   |       | 70/76A | 1.179.110,73 | 1.403.646,23   |
| Omzet .....  | 6.10  | 70     | 1.280.304,04 | 1.451.744,83   |
| Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname) .....(+)/(-)                  |       | 71     | -103.749,87  | -50.851,69     |
| Geproduceerde vaste activa .....   |       | 72     |              |                |
| Andere bedrijfsopbrengsten .....   | 6.10  | 74     | 2.556,56     | 2.753,09       |
| Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten .....  | 6.12  | 76A    |              |                |
| <b>Bedrijfskosten</b> .....  |       | 60/66A | 1.120.959,74 | 1.311.617,62   |
| Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen .....   |       | 60     | 461.901,21   | 577.980,90     |
| Aankopen .....   |       | 600/8  | 461.901,21   | 577.980,90     |
| Voorraad: afname (toename) .....(+)/(-)  |       | 609    |              |                |
| Diensten en diverse goederen .....   |       | 61     | 189.248,61   | 312.095,26     |
| Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen .....(+)/(-)   | 6.10  | 62     | 377.869,24   | 319.489,01     |
| Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa .....                    |       | 630    | 89.443,95    | 88.210,36      |
| Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) .....(+)/(-) |       | 631/4  |              | 12.388,94      |
| Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) .....(+)/(-)                                | 6.10  | 635/8  |              |                |
| Andere bedrijfskosten .....  | 6.10  | 640/8  | 2.496,73     | 1.453,15       |
| Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten .....  |       | 649    |              |                |
| Niet-recurrente bedrijfskosten .....   | 6.12  | 66A    |              |                |
| <b>Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)</b> .....(+)/(-)  |       | 9901   | 58.150,99    | 92.028,61      |

|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0462.024.262 | VOL 4 |
|-----|--------------|-------|

|  | Toel. | Codes  | Boekjaar  | Vorig boekjaar |
|--|-------|--------|-----------|----------------|
| <b>Financiële opbrengsten</b> .....  |       | 75/76B | 147,38    | 696,54         |
| Recurrente financiële opbrengsten .....  |       | 75     | 147,38    | 696,54         |
| Opbrengsten uit financiële vaste activa .....  |       | 750    |           |                |
| Opbrengsten uit vlottende activa .....   |       | 751    | 131,63    | 74,99          |
| Andere financiële opbrengsten .....  | 6.11  | 752/9  | 15,75     | 621,55         |
| Niet-recurrente financiële opbrengsten .....   | 6.12  | 76B    |           |                |
| <b>Financiële kosten</b> .....   | 6.11  | 65/66B | 131,09    | 50.108,01      |
| Recurrente financiële kosten .....   |       | 65     | 131,09    | 109,01         |
| Kosten van schulden .....  |       | 650    | 0,15      |                |
| Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugneming) .....(+)/(-) |       | 651    |           |                |
| Andere financiële kosten .....   |       | 652/9  | 130,94    | 109,01         |
| Niet-recurrente financiële kosten .....  | 6.12  | 66B    |           | 49.999,00      |
| <b>Winst (Verlies) van het boekjaar voor belasting</b> .....(+)/(-)  |       | 9903   | 58.167,28 | 42.617,14      |
| <b>Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen</b> .....  |       | 780    |           |                |
| <b>Overboeking naar de uitgestelde belastingen</b> .....   |       | 680    |           |                |
| <b>Belastingen op het resultaat</b> .....(+)/(-)   | 6.13  | 67/77  | 30.715,12 | 10.779,40      |
| Belastingen .....  |       | 670/3  | 30.715,12 | 25.022,80      |
| Regularisering van belastingen en terugnemning van voorzieningen voor belastingen .....  |       | 77     |           | 14.243,40      |
| <b>Winst (Verlies) van het boekjaar</b> .....(+)/(-)   |       | 9904   | 27.452,16 | 31.837,74      |
| <b>Onttrekking aan de belastingvrije reserves</b> .....  |       | 789    |           |                |
| <b>Overboeking naar de belastingvrije reserves</b> .....   |       | 689    |           |                |
| <b>Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar</b> .....(+)/(-)  |       | 9905   | 27.452,16 | 31.837,74      |

|     |              |       |
|-----|--------------|-------|
| Nr. | 0462.024.262 | VOL 5 |
|-----|--------------|-------|

RESULTAATVERWERKING

|   | Codes  | Boekjaar     | Vorig boekjaar |
|---|--------|--------------|----------------|
| <b>Te bestemmen winst (verlies)</b> .....(+)/(-)                  | 9906   | 1.692.472,06 | 1.665.019,90   |
| Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar .....(+)/(-)        | (9905) | 27.452,16    | 31.837,74      |
| Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar .....(+)/(-) | 14P    | 1.665.019,90 | 1.633.182,16   |
| <b>Onttrekking aan het eigen vermogen</b> .....                   | 791/2  |              |                |
| aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies .....                  | 791    |              |                |
| aan de reserves .....   | 792    |              |                |
| <b>Toevoeging aan het eigen vermogen</b> .....                    | 691/2  |              |                |
| aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies .....                  | 691    |              |                |
| aan de wettelijke reserve .....                                   | 6920   |              |                |
| aan de overige reserves .....                                     | 6921   |              |                |
| <b>Over te dragen winst (verlies)</b> .....(+)/(-)                | (14)   | 1.692.472,06 | 1.665.019,90   |
| <b>Tussenkost van de vennoten in het verlies</b> .....            | 794    |              |                |
| <b>Uit te keren winst</b> .....                                   | 694/7  |              |                |
| Vergoeding van het kapitaal .....                                 | 694    |              |                |
| Bestuurders of zaakvoerders .....                                 | 695    |              |                |
| Werknemers .....  | 696    |              |                |
| Andere rechthebbenden .....                                       | 697    |              |                |





# TREFWOORDENLIJST

7

|  |   |
|--|---|
| Acquisitie: p 19, 22   | Innovatie / innovatief / innovatieproces: p 1, 5, 7, 24, 29, 30, 32, 33, 35, 53, 54, 55, 58, 59, 65           |
| Bedrijfscultuur: p 1, 7, 16, 74, 76  | Investering / geïnvesteerd / investeringsbeleid: p 1, 7, 13, 20, 46, 47, 54                                   |
| Blauwe economie: p 2, 5, 24, 25, 29, 30, 32, 33, 37, 38, 54, 57, 62                        | Maritiem Onderzoekscentrum: p 25, 61  |
| Bluebridge: p 24, 25, 26   | Milieu / milieuplan / milieuvriendelijk: p 1, 3, 5, 7, 10, 12, 14, 15, 16, 29, 30, 33, 37, 43, 47, 65, 66, 75 |
| Blue Accelerator: p 57   | Missie: p 4, 22, 29, 32, 37, 75   |
| Brexit: p 44, 45   | MultiTech: p 13, 21, 23, 26, 27, 85   |
| Bulk: p 5, 9, 29, 37, 39   | Nichehaven / nichemarkt / nichemarkten: cover, p 5, 29, 30, 32, 37, 83  |
| Circulaire: p 5, 8, 9, 29, 37, 42, 43, 54, 57  | Nieuwe koers: p 3   |
| Cluster/ clusterwerking: p 1, 5, 7, 52, 53, 54, 62   | Omgevingsvergunning: p 13   |
| Continuïteit: p 1, 7, 17, 20, 22, 28, 30, 35, 38   | Ostend Science Park: p 9, 24, 25, 26, 61, 62  |
| COVID-19 coronavirus: p 2, 4, 11, 12, 19, 22, 44, 48, 54, 60, 75, 83                       | Pijler / pijlers: p 5, 22, 29, 30, 32, 37   |
| Cruises: p 5, 29, 37, 44   | Projectcargo: p 5, 9, 29, 37, 39, 40  |
| Cultuur: p 12, 16  | Raad van Bestuur: p 1, 5, 79  |
| Diversificatie / diversifiëren / gediversifieerd: p 30, 38, 83                             | REBO: p 8, 19, 21, 22, 23, 26, 27, 40, 41, 48, 57, 66, 85   |
| Dronefabriek: p 60   | Safe Henk: p 11, 16, 17   |
| Duurzaam / duurzame / duurzaamheid: p 4, 5, 20, 22, 29, 30, 32, 37, 38, 53, 65, 66, 75, 83 | Tendens: p 19, 29, 31   |
| Energietransitie: p 32, 38, 51, 63   | Tewerkstelling: p 1, 2, 4, 5, 7, 19, 29, 30, 36, 37, 38, 44, 65, 75, 83                                       |
| Entrepot: p 70, 71, 72, 73   | Trendbreuk: p 3, 20, 47   |
| Erfgoed: p 1, 7, 68, 69, 70  | Veiligheid: p 1, 3, 5, 7, 10, 16, 20, 23, 29, 32, 47, 65, 75  |
| Ferryverbinding: p 19  | Visie: p 5, 22, 29, 32, 83  |
| Gezondheid: p 1, 3, 5, 7, 10, 12, 16, 29, 47, 65, 75                                       | Visserij / visserijsector: p 5, 29, 37, 45, 56  |
| Groei / groeicurve / groeien: p 2, 4, 5, 19, 29, 30, 38, 43                                | Waterstof / waterstoffabriek: p 30, 31, 32, 38, 55, 57, 63  |
| Havengeul: p 50  | Werkgelegenheid: p 3, 5, 22, 32, 37, 53   |
| Historische vaarroute: p 44  | Winst / winstgevendheid: p 1, 7, 18, 19, 22, 23   |
|  | Zeesluis: p 51  |



